

ELŐFIZETÉS.

HELYBEN ÉS VIDEKEN

Egy évre — — 36 kor.
Fél évre — — 18 kor.
Egy negyed évre 9 kor.
Egy óra — — — 3 kor.

Nyiltéri közlemények
megállapodás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPLAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.

TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.

TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1917.

Főszerkesztő:
Stauber József.

Szombat, augusztus 4.

Purgly László.

Holnap, szombaton iktatja be Arad vármegye új főispánját, Purgly Lászlót. Igazán szerencsésnek mondható a kormányának az az elhatározása, amellyel Aradmegye élére Purgly Lászlót állította. Az új főispán a nagy nyilvánosság előtt keveset szerepelt eddig, politikai téren pedig ugyszólván nem is hallatta a szavát s csak annyit tudnak róla, hogy a hatvanhetes alapon működő alkotmánypart elveit vallja. Az a körülmény, hogy nem vett részt eddig a politikai tuskodásban, csak emeli iránta a rokonszenvet és megerősíti azt a pártatlan bizalmat, amely az egész vármegyében feléje fordul. A politikai csatákkal járó üres szóharcok helyett Purgly László gazdasági tevékenységben edzette meg ambícióját és munkakészségét. Abból a régi magyar családból származik, amely a szinte pihenés nélküli munkával, az öröklött vagyonnak helyes gazdálkodással való gyarapítását tartja a nemzetgazdasági fontos feladatok egyikének. Magyarországot még mindig paraxelenc agrrikultúr államnak kell tekintenünk és akik a mezőgazdaság terén dolgoznak, azoknak az legyen a legfőbb törekvésük, hogy ennek az agrárfejlődésnek egészséges irányt szabjanak, ép úgy, miként a kereskedelem és ipar művelőitől is jogosan megkivánhatják, hogy a reájuk bízott érdekeket becsületességgel védeimezzék s a kezükbe jutott vállalkozásokat okos céltudatossággal fejlesszék a hazai közgazdaság erejének megszilárdítása érdekében. Nem tesznek jó szolgálatot a nemzetnek azok a birtokosok, akik nagyuri non salanszal teljesen reabizták alkalmazottaikra és esetleg pusztulni hagyják az ősi uradalmat, mert minden tönkrement birtok apasztja a nemzet feltéve őrzött vagyonát. Az ilyen ingatlan egyik kézből a másikba vándorol s végre a külföldi nagytőke tulajdonába jut, növelve annak Magyarországon való kárhozatostérhódítását.

A másik felemelő szempont e kérdés megítélésénél az, hogy aki vigyáz a saját jószágára, aki éjt napallá téve dolgozik a birtoka fejlesztése érdekében, attól jogosan remélhetjük, hogy közmegbízásában is kihasználja az önmagában rejlő nagy értékeket és a gondjaira bízott tömegek javára fordítja szellemi és fizikai teremtő erejét. Purgly László mögött egy félelet hatalmas s eredményes

erőkifejtése áll. Láttuk, hogy tud dolgozni és saját kijelentése szerint akar is dolgozni a főispáni pozícióban. Szerencsés lehet az a vármegye, amely ilyen kormányzót kap, mert a mai súlyos időkben, amikor oly könnyű árvának és elhagyottnak tudni magát az egyszerű polgárnak, legalább érzi, hogy az előkelő elzárkózottság külső

látszatát keltő vármegyeházban a legmagasabb hivatal aajtaja is mindig nyitva áll előtte, ahol meghallgatják és segíteni akarnak rajta. A nép nagyon szerény és megelégszik azzal is, ha akarnak a sorsán lendíteni, mert sehol se érvényesül úgy, mint itt az az axioma, hogy „az akarat már félig tett.”

Elfoglaltuk Csernovicot és Kimpolungot.

Budapest, augusztus 3. (Hivatalos.) A főhadiszállás jelenti:

Keleti harctér:

Csernovitz ma reggel harmadszor szabadult fel az orosz iga alól. Az ellenség csak elkeseredett harcok után adta fel a várost. Tomrostyeni Kövess vezérezredes csapatai tegnap fényes támadásban visszazoritották az orosz vonalat. A támadásnál a 101-ik gyalogezrednek (Békéscsaba) különös alkalmat nyílt arra, hogy harci rettentetlenségét bebizonyítsa. Egyidejűleg a Pruth és a Dnyeszter között az oroszok kénytelenek voltak német és osztrák-magyar szuronyok nyomásának engedni és a határ felé visszavonulni. Ma reggel, mialatt a Pruth hídjain keresztül horvát osztagok benyomultak Csernovitzba, délfelől József főherceg vezérezredes hadseregarcvonal parancsnok vonult be ezredeink élén a felszabadított városba a lakosság örömjongása közepette. A Dnyesztertől északra az ellenség több helyen megpróbálta, hogy ellentámadásokkal magát tehermentesítse. Mindenütt visszavertük. A Zbrucz szeglet megtisztítását befejeztük. Délbukovinában Kimpolungot megszálltuk, a harmas országszögletben pedig elértük a romániai Bisztrica nyugati partját. Az Ojtoz-szoros és Casinuvölgy között újból több nagy erővel véghezvitt ellenséges támadás megfiusult.

Olasz és balkáni hadszíntér:

Nincs ujság. — A vezérkar főnöke. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Berlin, augusztus 3. (Hivatalos.) A nagy főhadiszállás jelenti:

Keleti harctér:

Lipót bajor herceg hadsereg arcvonala:

Böhm Ermolli vezérezredes hadcsoportja:

Husnyatintól keletre helyi harcok. Az oroszok makács ellenállása dacára a Zbrucz alsó folyásánál több helységet rohammal elfoglaltunk. Bajor népfelkelőink különösen Kudrincoze elfoglalásánál tüntették ki magukat. A Dnyeszter és Pruth között az ellenség még tartotta magát, kora délutáni órákban kezdődött csak Littmann gyalogsági tábornok csapatai nyomásának engedni és elvonulni Csernovitztól északra. Lángra lobbanó falvak jelezték utját. Ma reggel észak felől Kritek vezérezredes osztrák-magyar csapatai a Pruthtól délre, nyugatról pedig József főherceg vezérezredes őfenségének személyes vezetése alatt cs. és kir. csapatok bevonultak Csernovitzba. Bukovina fővárosa megszabadult az ellenségtől. Tovább délre József főherceg harcveronának más erői már tegnap áttörték az orosz állásokat, Slohotzinál és Gawideninél. Czudnt a kis Szereth völgyben, Schadeut és Folkeut pedig a Sucsavánál elfoglalták. Kimpolungnál osztrák-magyar csapatok utcai harcban hatoltak előre. A Bisztrica két partján emelkedő hegyekben is tegnap harcok közben előbbre haladtunk. A Mgr. Casinubucnál az ellenség újabb támadásai hasztalanok és rájuk nézve veszteségteljesek voltak. Ludendorff, első főszállásmester. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Berlin, aug. 3. (Hivatalos.) A nagy főhadiszállásról jelentik:

Nyugati harctér:

Rupprecht bajor trónörökös hadcsoportja:

Flandriában tegnap esős időben különösen a tengerparton és Iperntől északkeletre volt élénk a tűzharc. Az angolok előretörései a Nyeupolt Wes-

tendei uton és Wytschaete-től keletre meghiúsultak épugy a Longemartnál intézett erős támadások is. Boullerst ahoza harci övezettől a belga lakosság-
nak jó része menekült saját felderítőinek tüze elől; az ellenség nehéz ágyuk-
kal lőtte. A Labasse csatornától északra valamint Moncallmolnál és Morin-
courtnál az előtéri harcok ránk nézve kedvezően folytak le.

A német trónörökös hadserege:

Allemantól nyugatra Laonsoisoni uton francia erők átmenetileg be-
nyomultak egyik árkunkba, nyomban ismét kiűztük őket. Cernynél csapa-
táink teljessé tették július 31-iki sikerüket. Kézitusában hatalmukba kerítették
az alagut déli kijárójánál a franciák állását, azt ellentámadásokkal szemben
megtartották számos foglyot szállítottak vissza. A Maas balpartján reggel és
este a franciáknak erős tüzelőkészítés után indított ellentámadásait a malan-
court-essnessi ut mindkét oldalán vissza vertük. — Ludendorff, első fő-
szállásmester. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Főispáni installációk Aradvármegyében.

— Az alkotmányos aera óta. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Tizedszer lesz tanuja holnap Arad közön-
sége főispáni installációnak 1867. óta. A 9 fő-
ispán sorrend szerint: Szende Béla, Atzél Pé-
ter, Tabajdy Károly, Fábán László, Urbán Iván,
Vásárhelyi Béla, Károlyi Gyula gróf, Urbán
Iván báró, Baros Ferenc dr.

Bizonyára nem lesz érdektelen, ha a hol-
napoi ünnepélyek alkalmából egy-két odavetett
vonással feljuttjuk, miként folytak le, mikép
mentek végbe a főispáni beiktatások.

Szende Béla

1867. április 20-án a „Vegyes tudósítások”
élén a következő pár sor jelent meg az „Al-
föld”-ben:

Nagyon elterjedt hírek szerint Aradme-
gye főispánjává Szende Béla krassómegyei al-
ispán ur nevezetétet volna ki.

Négy nap múlva a mondott újság vezér-
cikkben üdvözlö a főispánt mint olyan embert,
ki az alkotmánynak, a haza érdekeinek és sza-
badságának mindenkor határozott és szilárd har-
cessa volt.

Szende Béla május 4-én érkezett meg
Aradra. Nem óhajtott semmi tüntetést — írja
az akkori krónikás — azért megérkezése ide-
jét sem tudatta senkivel; így történt, hogy a
megye s a város határán a szokásos fogadá-
sok és tisztelgések is elmaradtak.

Aradmegye 61-iki bizottmányának tagjai
másnap délelőtt tiszteltek az új főispánnál.
Valamivel 10 óra után a jelen voltak ifju Biró
Imre 61-iki alkotmányos alispán vezérlete alatt
a főispán szobáiba vonultak, ahol meleg üd-
vözlő beszédek hangzottak el. Ime, a megyék
helyreállítása törvényhozásilag lön kimondva
— szolt örömmel a főispán — s az üdvözlő lön
egyszersmind megbizva e megye kormányzásá-
nak vezetésével. Őt, a főispánt, e megye nem-
csak tiszteli, hanem támogatni is hazafiai köte-
lességének tartja. A főispán megindultan vála-
szolt. Ő — ugymond — a törvényesség, az al-
kotmányság fegyvereivel jött ide, ily fegyverek-
kel felajánlja magá ta közönség, hazafias tábo-
rában helyet foglalni.

Szende Béla május 23-án foglalta el a fő-
ispáni széket Aradmegye állandó bizottmányá-
nak ülésén. Egyszerű, keresetlen, de őszinte ha-
zafiai meleg szavakkal inditá meg — írja tudó-
sításában az „Alföld” — e megye önkormány-
zati működését. Az új főispánt székiogalója
után Nagy Sándor üdvözlöte szép, lelkes be-
széddel, majd kirörő örömmel közt ünnepelték
a magyar felelős minisztérium kibocsájtványát
a municipiumok visszaállítása tárgyában. Ta-
bajdy Károly és Simonyi Lajos br. indítványára
határozatilag kimondották, hogy e hazafias
ténykedésért a törvényes felelős kormányt fel-
iratilag üdvözlök.

Aradmegye s a város este a főispán tisz-
teletére fáklyásmenetet rendezett. Háromszáz
fáklya világa mellett, a helybeli dzsdás-zenekar
harsogó zenéje kíséretében roppant néptömeg
indult a megyeháza felé, a főispán lakására.
Oda megérkezve, a dalárda az „Isten áldd meg
a magyart” éneklé, ennek végeztével a katonai
zenekar ünnepélyes alkalmi dalokat játszott. A
főispánt Szalay Antal ügyvéd magyarul, Nikora
Dávid román nyelven üdvözlöte. A főispánt
mind megjelentésekor, mind beszédei végeztével
zajosan éljeneztek.

Komoly, de felette hazafias színezete volt
tehát ennek az installációnak, ami nem csoda,
mert az alkotmány helyreállításának nagy, té-
nyével esett össze.

Atzél Péter

Atzél Pétert Aradváros polgármesterét,
1871. május 5-én nevezte ki a király Aradmegye
főispánjává.

A főispáni beiktatót megelőző este, június
14-én a város és a megye közönsége nagyszerű
fáklyásmenetet rendezett. Az óriási menet a
főtérnek a kaszinó és templom közt fekvő ré-
szén gyűltekezett s számos magyar nemzeti és
román színű lobogókkal több sorfalat képezve,
a katonai zenekar kíséretében megindult s ha-
ladt egyenes vonalban a megyeház és Purgy-
ház során a városi sétány jobboldali részét meg-
kerülve, Atzél Péter lakásáig. Itt Tagányi István
ügyvéd mondott beszédet, üdvözlölvén lelkesen
az új főispánt, mint a megye szülöttét, kinek
honfiai erényekben tündöklő multja, minden jó
és nemes iránt tanusított kegyelete, erneydet-
ten buzgalma és kipróbált ereje van. A viharos
éljenzések után Atzél röviden válaszolt, mire
a menet szétszözlött s a megyeház előtt a fáklyá-
kat maglyába rakta.

A székiogaló másnap reggel a megyeház
nagytermében folyt le, hol a bizottsági tagok
többnyire nemzeti öltözyben jelentek meg. A
gyűlést Nagy Sándor, Aradmegye első tispánja
nyitotta meg, majd ősi szokás szerint küldöt-
séget menesztettek a főispán meghívására. A
küldöttségben — többek közt — helyet foglal-
tak: Bohús Zsigmond, Purgly János, Fischer
Miklós.

Atzél Péter hatalmas, szünni nem akaró él-
jenzéstől üdvözlöve jelent meg s feszült figye-
lem közt mondotta székiogalóját.

A jó hatást keltett beszéd után Nagy Sán-
dor alispán üdvözlöte a főispánt, mire a két be-
széd Tabajdy Károly indítványára jegyző-
könyvbe tarták. Végül a megyei tisztviselők
tiszteltek, azután az ünnepi ülés a főispán lel-
kes éltetése közt befejeződött.

Tabajdy Károly

Atzél Pétert a főispánságban Tabajdy Ká-
roly kir. tanácsos, Aradmegye alispánja kö-
vette. Őfelsége 1879. június 29-én nevezte ki
Aradmegye és Arad szabad kir. város fő-
ispánjává.

A főispáni beiktatás május július hó 21-ikére
tűzetett ki. A székiogalóra a városi közgyűlés
a polgármestert, főkapitányt, főjegyzőt, Var-
jassy József, Hász Sándor, id. Hódászik Károly,
és Deutsch Bernát bizottsági tagokat küldte
ki, hogy ők ott a várost képviseljék.

Az installáció rendkívül nagy fényvel és dísz-
szel folyt le. A város fel volt lobogózzva, az utcá-
kon óriási tömegben hullámozott a nép, gyönör-
ködve a sok díszmagyaros bizottsági tag és
meghívott vendég fölvonulásában. Általános fel-
tűnést keltett Libovszky főesperes, ki viola-
szin köpenyben jelent meg. Képviselve volt a
katonaság is Prohászka tábornok, Varga Emil,
Kubinyi huszárezredek és több főzstiszt által.

A gyűlést Szathmáry Gyula főjegyző nyi-
totta meg s indítványára küldöttséget menesz-
tettek a főispánért.

Viharos éljenzésben tört ki a közgyűlés,
mikor Tabajdy megjelent és előadta a főis-
páni széket. Letéve az ünnepélyes esküt, frene-
tikus hatású programbeszédet mondott. Kijelen-
tette, hogy mindenkinek politikai, nemzetiségi
és felekezeti meggyőződését tiszteletben tar-
tandija ameddig azok az alkotmányos törvények
keretén túl nem lépnek. Főleg ezek az enuncia-
ciók keltek leihatatlan örömet.

— Mint főispán is ugyanazon zászlót tar-
tom kezemben s emelem magasra: az önzetlen
hazaszeretetet s férfiai meggyőződés azon zászló-
ját, amely nem hajol meg hamis bálványok előtt
s melyet nem érdekek, hanem csak a meggyőző-
dés fegyvereivel lehet meghódítani.

S midőn Őfelsége s magas kormányának
kegyelme és bizalma mégis igénytelen személye-
met, a megye egyik szerény és becsületes fa-
lusi jegyzőjének egyszerű fiát emelte fényes
poicra, azon nagy elvet szentesíté, azon nagy
igazságot emelte érvényre: in labore nobilitas.

Amint lecsendesült a rendkívüli lelkesedést
keltett beszéd végszavait elnyelő éljenzés Szath-
máry Gyula főjegyző tartott nagyszabású üd-
vözlőbeszédet, melyet Vásárhelyi László indit-
ványa folytán a főispáni programbeszéddel
együtt felvettek a jegyzőkönyvbe.

A városházán hasonló ünnepségek közt
ment végbe a főispáni installáció. Itt Tabajdy
bővegesen kifejtötte azon programját, mellyel
a város ügyeit előmozdítani akarja. Majd Ins-
titoris Károly főjegyző tartott hatalmas éljen-
zéséről s a lelkesedés egyéb híreiről több-
ször felbeszélött üdvözlő beszédet, mire Var-
jassy József indítványára kimondották, hogy
mindkét beszédet jegyzőkönyvben örökítik meg.

Testületnek és magánosok tisztelgése után
déli 2 órakor a városligeti negyteremben s ar-
nak verandáin fényes banket volt, négyezer
terítéssel. A főispán Metianu püspök, Varga
huszárezredek, Nagy Sándor törvényszéki el-
nök és Prohászka tábornok között ült. Az ebéd
— jegyzik meg az akkori hírlapok — vidám
hagulatban, de „rendesen” folyt le, mignem ki-
durrantak az első pezsgőpalackok dugói s egy-
szerre zajosabb lett a társaság.

Este 600 fáklyás vonult zenével a főispán
lakása elé ahol Vásárhelyi László és Varjassy
József mondottak üdvözlő beszédeket. A város
fényesen ki volt világítva, sok helyen díszes
transzparenszek ékeskedtek.

Fábián László.

Tabajdy Károly váratlanul bekövetkezett halála után Fábián László kir. törvényszéki elnököt ültette Aradmegye és Aradváros főispáni székébe a királyi kegy. Beiktatása 1886. november 29-én történt.

A város valóságos forrongásban volt és ünnepi színt öltött. A házakon zászlókat lengtetett a szél s az ablakokból virágos szönyegek csüngtek alá. A főtéren hömpölygött a közönség, díszmagyaros urak hajlattak fényes hirtokban az ünneplés színhelyére.

Előző este Krecsányi igazgató a színházban diszlocadást rendezett, hol a főispánt lelkesen megéltették. Az ünnepi előadást allegorikus képlet előzte meg, melyben képviselve voltak a gyászoló Arad, Pannónia, Erdem, Igazság, Béke, Jog és Történet. Az allegoria után Bánk a bánt a ták.

A vármegyházán tartott installációs közgyűlést melyen minden talpalattnyi tér el volt foglalva. Ormos Péter alispán nyitotta meg s a kinevező okirat felolvasása után küldöttségei menesztettek a főispán meghívására. A deputáció tagjai voltak Simonyi Lajos báró, Meianu János püspök, Károlyi Tibor gróf, Bohus Zsigmond báró és Vásárhelyi László.

Tíz perc elteltével megjelent Fábián László fekete díszmagyarban. A közönség felállott, percenként éljenzt és tapsolt. A főispán letette a hivatalos esküt, majd általános figyelem és feszült érdeklődés közt megtartotta székfoglalóját. Beszéde elején előde bokros érdemeinek áldozott, majd azon reményének adott kifejezést, hogy a megye közönségének támogatásával sikerülni fog az ő vezetése alatt is előbbre vinni a megye jólétét. Végül vázolta programját és ezt a kijelentést tette:

— Az érdekek harcában követni fogom a pártatlan igazságot, melyet csak az imént elhangzott esküm parancsol.

Székfoglaló után Szathmáry Gyula főjegyző lendületes szavakban üdvözölte a főispánt mire Vásárhelyi László indítványára kimondották, hogy mindkét beszédet jegyzőkönyvbe foglalják. Ugyanezen közgyűlésen adta át az új főispán Ormos Péter alispánnak a III. osztályú vaskoronarendet.

A városházán d. e. 11 órakor ment végbe az installáció. Az egybegyűlteket Salacz Gyula kir. tanácsos, polgármester üdvözölte s a kinevező okirat felolvasása után a főispán meghívására küldöttséget kért fel, melynek tagjai voltak Tarjányi Vilmos elnöke alatt Boros Béni, Hász Sándor, Hirschman József, Nikolics Péter és ifj. Kristyó János.

Lelkes éljenzések közt jött be a főispán s tartotta meg székfoglalóját, amely nagy hatást kellett.

A székfoglaló után a város nevében Institoris Kálmán főjegyző emelkedett hangon, szép beszéddel üdvözölte a főispánt a város közönsége. Müllék Lajos dr. pedig a törvényhatósági bizottság részéről. Mindhárom beszédet megőrköztették a jegyzőkönyvben.

A mindvégig lelkes hangon gyűlést 35 küldöttség tisztelegése rekesztette be.

Déli 2 órakor a Fehér Kereszt földszinti és emeleti termében fényes banket volt. A négy sorban felterített asztalok körül a szó szoros értelmében zsúfolva ültek.

Este a város fényesen ki volt világítva. 7 órakor pedig a pankotai zenekar s a tizoltózenekarral élén óriási impozáns menet indult meg a Szabadság-térről fátylakkal és lampionokkal a megyeházához. Itt Szalay Antal mondott len-

dületos üdvözölő beszédet, amelyre a főispán meghatottan válaszolt.

Urbán Iván.

Bensőséggel teli ünnep volt Urbán Iván installációja is. 1900. november 7-én. A beiktató vendégei között voltak: Hieronymi Károly, kereskedelmi miniszter, Arad városának az időbeni országgyűlési képviselője; Fascho-Moys Sándor miniszteri tanácsos, aradmegyei nagybirtokos, aki azóta meghalt. A szomszéd vármegyék főispánjai közül: Lukács György, Békésmegye főispánja, aki a Fejérváry kormány alatt vallás- és közoktatásügyi miniszter volt; Bethlen Miklós gróf Hunyad- és Pogány Károly, Krassószörény vármegye főispánja. A három közül most csak a legutóbbi van hivatalában.

A megye beiktató közgyűlését Dálnoki-Nagy Lajos alispán nyitotta meg. Fölolvasták a távozó főispán, Fábián László bucsulevelét, a mire a boldogult Vásárhelyi László fejezte ki iránta elismerését. Urbán Iván letette az esküt s elmondta székfoglaló beszédét, amelynek végzetével Schill József főjegyző intézett a törvényhatóság nevében üdvözölő beszédet Urbánhoz. A románok nevében Vekes Mihály beszélt, végül pedig Nachnebel Odon indítványozta, hogy az elhangzott beszédet jegyzőkönyvbe foglalják.

A városnál Salacz Gyula, az azóta nyugalmába vonult polgármester nyitotta meg a közgyűlést. A főispánt a programbeszéd után Institoris Kálmán főjegyző üdvözölte a törvényhatóság nevében. Ugy a megyéről, mint a városnál a küldöttségek egész sora tisztelegett. Délben banket volt a Fehér Keresztben, még pedig jarm a téli kertben és fönn az emeleten. Mindkettő zsúfolásig telve volt e mellett pdig az iparosok külön társaságát tartották, amelyen a főispán szintén megjelent.

Vásárhelyi Béla

főispán hiatalba lépése, amint ismeretes, nem volt ünnepélyes installációval összekötve.

Károlyi Gyula gróf.

Károlyi Gyula grófnak ünnepies installációja 1900. május 15-én volt. A beiktatás fél tíz órakor kezdődött a megyeház felvirágozott dísztermében, mely telve volt díszmagyarba vagy feketébe öltözött előkelő és nagy közönséggel. Dálnoki-Nagy Lajos alispán megnyitója után Schill József főjegyző üdvözölte az új főispánt, aki hosszabb székfoglalóban válaszolt, letéve ezután a főispáni esküt. Különböző tisztelgések fogadása, utána városi törvényhatóságnál feltizenkettőkor kezdődött a beiktatás. Institoris Kálmán az akkori polgármester nyitotta meg a közgyűlést. Kadas Kálmán főjegyző üdvözölte a főispánt, aki letéve a hivatali esküt, hosszabb beszédben válaszolt. Végül Barabás Béla mondott lendületes beszédét. Ezután a tisztelgő küldöttségek egész sora járult az új főispán elé, akiknek tiszteletére este a Fehér Kereszt szállóda dísztermében díszes banket volt.

Urbán Iván báró.

Urbán Iván bárónak második installációja 1910. március 5-én volt egy lelkes rendkívüli közgyűlés keretében. A népszerű főispán visszatérése hivatalába mindenütt nagy örömet okozott és csak az ő kívánságára maradt el a színes és díszes ünneplés beiktatása alkalmából. Dálnoki-Nagy Lajos alispán nyitotta meg a közgyűlést és akit küldöttség hívott meg a terembe és az eskü letétele után megtartotta székfoglalóját, amelyben kijelentette, hogy szülőmegyeje iránt érzett szeretete az ő pro-

grammja és a békés együttműködésre kérté fel a törvényhatósági bizottság tagjai. Schill József főjegyző üdvözölte Urbán bárót egy rendkívül tartalmas szép beszédben, aki ezután átvonult a városházára, ahol Arad város törvényhatósága iktatta őt be. Itt is nagy lelkesedéssel fogadták a népszerű és rendkívül szimpatikus lérlut, aki a legnemesebb liberalizmusnak volt a megszemélyesítője. Varjassy Lajos polgármester megnyitó beszéde után a főispán letette az esküt, majd pedig Angél István dr. főjegyző intézett hozzá igen szép üdvözölő beszédet, amelyre a főispán meleg szavakkal válaszolt. Az installáció bankett a főispán kívánságára elmaradt, de Urbán báró úgy a vármegye, mint a város szegényeinek ezer, ezer koronát adományozott ebből az alkalmából.

Baross Ferenc dr.

1916. január 12-én foglalta el Aradvármegye főispáni székét nagy remények között Baross Ferenc dr., aki sajnos csak igen rövid ideig vezethette Aradvármegye közügyeit. A háború közepette nevezte őt ki a király és ezért a beiktatása a lehető legegyszerűbb keretekben történt meg. A külsővel ellentétben rendkívül érdekes és emlékezetes volt azonban a főispán székfoglaló beszéde, amely a legésszerűbb szociálpolitikának hirdetését tartalmazta. Baross dr. noha nem volt az ugynevezett „demokratikus-szociálistikus” rezsimnek a képviselője és csak, a most szidott és átkozott konzervatív Tisza-kormányának volt a küldötte, mégis merészelt a főispáni székéből hirdetni a szegény néprétegek köteles és szükséges támogatását, ami azonban nemcsak ígéret maradt, hanem mint azt az Aradi Közlöny számtalan esetben megírta, gyönyörű tetté is vált. Sajnos korai halála gátolta meg abba, hogy működéséhez fűződött szép reményeket mind valóra váltsa.

LEGUJABB.

Erkezett éjjel 2 órakor telefonjelentés.

Czernin beszédének

jó hatása.

Haparandz. Korenszki felhívta a lakosságot hogy összes fegyvereit szolgáltatassa be.

Stockholm. A forradalom vezérférfiai felhívást intéztek a polgárhoz, amelyben felkérték a kormány további támogatására, mert csak így menekülhet meg Oroszország a jelenlegi halálos veszedelemből.

Rotterdam. A katona és munkástanács július 31-én felszólította a kormányt, hogy a legutóbbi offenzíva veszteség-lajstromát hozza nyilvánosságra és a háborút Oroszország határainak megvédésére redukálja.

Stockholm. Huysmans kijelentette, hogy Czernin legutóbbi nyilatkozata csodálatosan ügyes és igazságos, nagyszerű hatást keltett. A békebarátok szimpátiája Czernin oldalán van mert erkölcsi lehetetlenség, hogy Ausztriát tenger átadására kényszerítsék. Ezért az egész világ szociálistái helyeslik Ausztriának az Adria tenger kérdésében elfoglalt álláspontját. Elzász - Lotharingia ügyét konferencia elé kell vinni esetleg népszavazással dönteni. Ez esetben Huysmans szerint Elzász Németországhoz, Lotharingia Franciaországhoz csatlakoznak.

— **Összeírják az öreg népfelkelőket.** Budapestről telefonálja tudósítónk: A honvédelmi miniszter elrendelte a most elbocsájtott 51 és 52 éves népfelkelők összeírását. Ez az intézkedés csak adminisztráció célt szolgál ép úgy, mint annak idején a felmentettek összeírásának elrendelésével történt.

Hamisított cégbejegyzési okmány.

Feljelentés Atlasz Izidor ellen.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Hónapokkal ezelőtt az ország sajtója foglalkozott azokkal a zsir üzletekkel, melyek Atlasz Izidor és Fia cég nevével kapcsolatban váltak nyilvánosokká a mert egyik nagyszabású zsirrágitási ügylet révén Aradon is működésbe lépett a cég az aradi sajtó hasábjain is napokon át beható tárgyilagos tudósítások jelentek meg Atlasz Izidor üzleteiről.

Az elfogulatlan sajtó hiraúsaiban háborus alkalmi üzletnek minősítette Atlaszék vállalkozását, amit magára nézve sértőnek talált. Atlasz Izidor és sajtópert indítottaz ügyeivel foglalkozó lapok ellen. E per folyamán Atlaszék bemutatott egy közjegyzőileg hitelesített éegkivonatot, amelylyel a lapok felfogásával ellentétben bizonyítani kívánták azt, hogy cégük már 1910. óta áll fenn, tehát jóval a háboru kitörése előtt mint bejegyzett cég foglalkozott zsirüzletekkel és nem a háborus konjunkturák kihasználására alapították üzleteiket.

A cégnek valóban elsőrangú érdeke volt azt igazolni, hogy 1910-ben s nem a háboru alatt 1916-ban alapították tulajdonosaik.

Atlaszékát azonban váratlan meglepetés érte az aradi rendőrbíróság részéről.

A közjegyzőileg hitelesített cégkivonat Weil Károly dr. aradi rendőrbíró kezébe került, aki gondosan szemügyre vette az okiratot

és meglepő felfedezésre jutott. Az okirat dátumánál oly javítást vett észre, amely felett átsiklania nem volt szabad, mert ha fentartás nélkül elfogadja az okmányon kiállítás évül előjegyzett 1910-es számot akkor a cég állítását azt, hogy a háboru előtt alakult hivatalosan megerősíti. — A rendőrbíró szemét nem kerülte el az 1910-es szám utolsó jegyénél alig észrevehető korrigálás. Gyanussá vált előtte a nullás szám, úgy tűnt fel mintha 1916-os lett volna a cégbejegyzési kivonat első dátuma.

Weil Károly dr. rendőrbíró hogy teljes bizonyosságot szerezzen az okmány hitelességére távirati úton kérdést intézett a budapesti kereskedelmi törvényszékhez az iránt, hogy Atlaszék cége mikor, mely évben nyert hivatalos bejegyzést.

A válasz szenzációs volt. A törvényszék gazolta hogy

a cégjegyzés 1916. évben történt.

Nyilvánvalóvá vált ezzel a válasszal az, hogy a bemutatott cégjegyzési kivonat hamisítva van, az 1916-os szám utólag 1910-re van javítva.

A megdöbentő felfedezés alapján Weil Károly dr. rendőrbíró közokirat hamisítás vétsége miatt hivatalból tett feljelentést Atlaszék ellen.

Uj pártalakulási kísérlet.

Budapestről telefonálja tudósítónk: A politikai élet látszólag esendes. A sima felezin alatt azonban annál jobban háborognak a hullámok. A közkatonák összejöveleteket, megbeszéléseket és tanácskozásokat tartanak, tervezetnek és egész kortes hadjárat indul meg. Amerre politikusekat látnak, mindenütt hangos szóval totyik a buzadítás és kapacitálás. A leghevesebbek és a lehangosabbak azok, akik a monarchiában nagy erőre kapott szláv áramlatokkal, a csehek túlzásaival szemben a magyar álláspontot tartják sürgősen kidomborítandónak. Ezek azt követelik, hogy minden egyéb kérdés mellőzésével, legelső sorban a magyar nemzet jövőjének legsürgősebb kérdését, Magyarország integer, feantartását biztosítsák. Azt tartják, hogy a magyar nemzet ellen irányuló szláv támadásokat a jelenlegi magyar kormány nem utasította vissza kellőképpen és hogy látszólag nem is kíván erőteljesebben odahatni, hogy ezeknek a machinációknak egyszer és mindenkorra véget vessen. Pártot akarnak tehát alakítani, amely céljánál elsősorban Magyarország integritásának biztosítását tekinti. Ennek a pártnak az lenne legelső követelése, hogy a felelős tényezők garantálják Magyarország épségben való fennmaradását, tegyenek kötelező ígéretet arra, hogy a béke alkudozások során a magyar földnek egyetlen darabját sem fogják feláldozni. Ezenkívül a magyar hadsereg önálló vámtérület és a magyar bank kérdéseit megvalósítandónak tartják. Egybizonyos, de a jelenlegi kormányénál jóval korlátozottabb választójogi javaslatot most is hajlandók elfogadni.

Ebbe a csoportba tartozik a munkapárt tagjainak egy része, az alkotmány-párt és a nép-párt mérsékeltbb csoportja és az Apponyi-pártiak közül többen.

Zichy János gróf tegnapelőtt este Budapestre érkezett és megbeszéléseket tartott hi-

zalmas barátaival a Nemzeti-kaszinóban De megállapodás nem történt. Tegnap este a gróf elutazott azzal, hogy a legközelebb ismét visszajön és a fővárosban ismét folytatja a tanácskozásokat.

Egy estlap megcáfolja azt a hirt, amely szerint Beck-Lajos személyét kombinálják az igazságügyi miniszterium politikai államtitkárságára. Az államtitkárságra két komoly jelölt van Csizmazia Endre dr. és Sebes Dénes dr. ítéltáblai tanácselnök, volt marosvásárhelyi képviselő.

A Budapesti Tudósító jelenti: Joanovits Sándor, volt főispán ma bejelentette a munkapárt elnökénél a pártból való kilépését.

Titkok a cylinder bélésében.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Az egész francia sajtó lázasan kutatja azt a forrást, amelyből Michaelis a német birodalom kancellárja megtudta szerezni azoknak a titkos szerződéseknak a szövegét, amelyek leleplezése annyira megdöbentette Ribot francia miniszterelnököt, hogy kénytelen volt bevallani az igazságot és őszintén elmondani, hogy a francia miniszterelnök és a detroitizált cár megkötötték a szerződést arra, hogy Franciaország Elzász-Lotharingián kívül a német Rajna-vidék egy részét kapja, illetve abból egy semleges zónát alkotnak. A birodalmi kancellár egész őszintén megmondotta július 28-án a nála megjelent újságíróknak, hogy a titkos szerződések egész anyaga a kezei közt van, de természetesen még csak halvány célzást sem tett arra, hogy milyen módon jutott ezeknek a birtokába.

Politikailag zivataros időkben az érdekeltek mindent elkövetnek, hogy ellenfeleik titkait kifürkészsék. Ezek az idők akkor, amikor igazsággá válik az a régi közmondás, hogy:

minden ut Romába vezet, hogy milyen módon tudnak dolgozni ügyes informátorok, azt egy rendkívül érdekes eset bizonyítja, amely 1878-ban történt meg. Akkor ülésezett a berlini kongresszus és Németország súlyos válságok napjait élte. Május 20-án nyújtotta be Bismarck a kivételes törvényt, amely a szocialisták üldözését célozta és 24-én a birodalmi gyűlés elvetette. Junius 14-én szétkergette a kancellár a birodalmi gyűlést és két nap múlva megnyitotta mint előző a berlini kongresszust. Beszédében hangsúlyozta, hogy milyen óriási érdekek fűződnek ahhoz, hogy a gyülekezet résztvevői a legszigorubban őrizzék meg a hivatalos titkot és az értekezleteken történekről senkivel semmit se közöljenek. Különösen felhívta a figyelmet arra, hogy a sajtót senkise informálja. A kongresszus titkárait a kancellár titkos rendőrökkel figyeltette, nehogy az ő tudta és akarata nélkül bármi is kiszivárognon és a külföldre jusson.

Mindezek ellenére a Times napról-napra a legnagyobb részletességgel bő és kimerítő tudósítást közölt a tárgyalásokról.

Bárhogy kutatták kereszték, nem tudták megfejteni a rejtélyt, megszigorították az ellenőrzést újra szigorították, de az eredmény mindig ugyanaz volt, másnap a Times megint részletes tudósításban számolt be olvasóinak. Miután minden lehetőségre gondoltak és hiába törték a fejüket elhatározták, hogy az angol lap tudósítóját a lehető legnagyobb szigorúsággal figyeltetik. Ahol a Times embere megjelent, ott titkos rendőrök vették körül, úgy, hogy lélegzetet sem vehetett anélkül, hogy erről a kormány ne értesült volna. De még ezzel sem sikerült Bismarcknak megtudnia, hogy ki informálja a hírlapírót és nem sikerült meggátolnia, hogy a Times ne hozzon pontosan mindennap, habár rövid de a tényeknek megfelelő táviratot a kongresszuson történekről. Bismarck dühöngött és dörgött, kicsérélte az egész hivatalnokikart, de a rejtély megoldatlan maradt.

Hosszu-hosszu évek múlva végre Furnisz a híres karrikatura rajzoló, aki egyszer vendége volt a kancellárnak Fridrichsrubében elmondotta, hogy az a hírlapíró, aki a kongresszus idején Berlinből küldött tudósításaival annyi bosszúságot okozott neki, baráti körben elárulta a nagy titkot, amely azonban a világon a legegyszerűbb és a legszimplább fogás, amelyre mindennap rá lehetett volna jönni.

— Csodálatos — mondotta nevetve Furnisz a kancellárnak — hogy olyan kitűnő államférfiak és a rendőrök erre a kézenfekvő dologra nem gondoltak. A Times tudósítója ugyanis mindennap ugyanabban a vendéglőben étkezett, ahol a kongresszusnak egyik titkáranak is volt törzsasztala. Az angol újságíró ugyanarra a fogásra akasztotta a maga cylinderét, amelyre a titkár. Látszólag egyik sem törődött a másikkal, igen távol ültek egymástól és mindegyik a legnagyobb nyugalommal és csendben elköltötte a maga ebédjét.

Az angol, mikor távozni akart a vendéglőből, akkor fogta a titkárnak a cylinderjét,

amely éppen olyan volt, mint az övé és azt tette a fejére. Mikor hazaért a szállodai szobájába, egyszerűen a cylindernek bőrbélése alá nyult és kivette abból az ülésről irt rövid jelentést lesrifirozta és titkosrendőri felügyelet alatt elvitte a távirdára, ahol átadta és ahonnan továbbították. A titkár odahaza az angol kalapjában megtalálta a Timesnek a nyugtáját egy nagy összegű bankjegy alakjában.

Aradi a Lipót-rendes hadnagy családja

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Az Aradi Közlöny ma reggel megjelent számában kielégítette ama kívánsiak érdeklődését, akik joggal kérdezték, vajjon Rimaszombathy Imre dr. az 52. gyalogezred tartalékos hadnagya miért kapta meg a Lipót-rendet, amely béke időben csak altábornagytól felfelé jár ki a kitüntetésre méltó tiszteknek. A hivatalos adatokon alapuló tudósításból kitért, hogy a király személyes intervenciójára történt ez a rendkívüli dekorálás, amellyel egy időben főhadnaggyá léptette elő a vitéz katonát.

Ma megjelent a szerkesztőségben egy szimpatikus uriember, aki szerényen és észrevehetően meghatódottan így szólt:

— Köszönöm az uraknak, hogy oly szépen írtak — a fiamról.

Tovább nem tudott szólni, mert örömtől sugárzó szemében megjelentek a boldogság könnyei. Egy kis szünetet tartva, így folytatta:

— Bocssásanak meg, de elfelejtettem a nagy elfogódottságomban bemutatkozni, én Rimaszombathy Imre vagyok, Rimaszombathy Imre főhadnagynak az atyja, aki néhány nappal az Aradi Közlöny rövid híréből értesültem arról, hogy a fiamat milyen magas kitüntetés érte és ma olvastam az önök lapjából, hogy miért és hogyan fordult feléje a király kegyelme.

Érthető érdeklődéssel fordultunk a monarchia egyik legszebben dekorált tisztjének édes atyja felé, aki itt lakik Aradon, a Varjassy Lajos-utca 96. számú házában a feleségével és boldog izgalommal várja haza a fiát, aki a magyar névnek, a magyar katonai eredményeknek világra szóló újabb díszségeit és hírt szerzett.

Arad nem ismeri

Hadik gróf programját.

— Lőcs Rezső helyettes polgármester urnak. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Kaptuk a következő levelet:

Tisztelt szerkesztő ur sziveskedjék az alábbi cikknek helyet adni az Aradi Közlönyben:

Napok óta hosszú hasabokon jelenik meg Aradváros székének hirdetésménye a városi földek bérbeadásáról.

Holnap kezdődik az árverés, — tehát még nem találom későnek, ha az illetékes hatóság figyelmét felhívom Hadik János gróf programjára, amely szerint az olyan magvak, hüvelyesek és zöldségféléknek fokozottabb termelését tűzte ki egyik feladatául.

Nem számláltam meg, — de százakra megy a holdak száma, amelyeknek most bérlőt kell eszerniök. Ha a gazdasági szék magáévá teszi az Országos Közélelmezési Hivatal programját és ezzel a jövő közlelmezésének kérdését a helyi viszonyok között megoldás felé kívánja vinni, — oda kell hatnia, hogy városi földbérlet kivétel nélkül csak az lehessen, aki annak a szerződéses kikötésnek, hogy csak azt termel a bérelt földön, amit a gazdasági szék előír — meg is tud felelni.

Természetesnek kell találnom, hogy a gazdasági szék ismeri és tudja, — hogy mely terményekre lehet az egyes parcellákat felhasználni és így az árverelőket minden tételnél megfelelően figyeztetheti a vállalandó kötelezettségekről.

— A múlt év novemberében költözöttem be Aradra, míg azelőtt Szolnok megyében laktam, majd pedig a Kisjenői és Hámory-féle gazdaságban voltam alkalmazott. Valamikor földbérlettel foglalkoztam, de családi körülményeim arra készítettek, hogy megváljak tőle és most Aradon élek a meddig a sorsom nem fordul és nem kapok tudásomnak megfelelő gazdasági foglalkozást. Négy fiam van, mind a négy katona, három közülük a háború kezdete óta a haretéren van, a legfiatalabbat a tavasszal sorozták be.

— Én bizony Imre fiamnak sorsáról most keveset tudok mondani, mert nem szokott a maga dolgaival dicsekedni, nem igen írja meg, hogy mi történik vele, de várjuk, hogy most talán szabadságot kap és hazajön és boldogan ölelhetjük magunkhoz a derék fiút, aki mióta él, csak mindig örömet szerzett nekünk. Rendkívül tehetséges, szorgalmas és erős akaratú fiatalember, aki 1888-ban született Karcagon és már öt éves korában mutatta a jeleit nagy tehetségének. A szomszédunkban volt az elemi iskola, amelyben egy rokonunk volt a tanító és az Imre gyerek eljárógatott vendégként a nagybácsija iskolájába és így tanult, meg írni, olvasni, úgy, hogy máre befejezte az ötödik életévét, már a második osztályba lehetett beíratni. A gimnáziumot is mindig tisztán jeles bizonyítvánnyal végezte. Boldogan mutatna meg a szerencsés apa a kiváló ifjúnak érettségi bizonyítványát, amely 1906-ban kelt és amelyből kitűnik, hogy a szolnoki főgimnáziumnak praematurus növendéke volt. A háború kitörése idején készült ügyvédi vizsgája letételére, azonban erre már nem volt ideje, mert a köteletség a haretérré szőlította, ahol két közzel rakta a babért a homlokára.

Nem esik tehát semmi nehézségbe már most oly nagyívű berendezkedés a jövőre nézve, amelylyel Arad város is számottevő tényezővé válna az országos közlelmezés kérdésében.

Vegyük csak például a ma uralkodó burgonya inséget.

Nem-e kell szomorúsággal látnunk a hatóság tehetetlenségét azért, mert Arad városa hosszú hónapok óta ezen legfontosabb élelmi cikk nélkül van?

Nem-e elegendő ezen sajnálatos tény is arra, hogy amennyiben a városnak földjei vannak, tehát korai burgonyát itt is termelhetnének — de mert a bérlőt talán nem lehet reá szontani — a város la kosságának nagy rétege kénytelen ezen cikket, mint a szebb jövő eseméjét — reményleni.

No hogy rosz néven a gazdasági szék hogy az utolsó órában hívom fel figyelmét, ezen nagy horderejű kérdés megfontolására és ennek következtében annak helyes megoldására — de aggódó gondolataim talán még nem késők a köz érdekében.

Ha pedig váratlanul érte volna az illetékes faktorokat a Hadik-féle program és a művelési beosztást, az előadottak szerint nem tudná azonnal megállapítani, — úgy halasztassék el a földek bérbeadása amíg a kellő adatokat be tudják szerezni.

S. A.

Itt írjak meg, hogy az aradi gyárak munkásainak egy küldöttsége jelent meg ma délután Lőcs Rezső helyettes-polgármesternél és előadták a munkások ama kérését, hogy a város őket árverésen kívül a régi árákon földbérletre juttassa. A Munka 45, a Weitzer-féle

wagongyár 25 holdat kér minimálisan. A gazdasági tanácsnok az ügyet a gazdasági szék hétfői ülésére elviszi, de azért a holnapi árverést megtartják reggel 9 órakor. A munkások minden háztartásnak kétszáz öl földbérletet akarnak adni.

Ajánlat

a harmadik mozi-jogra.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad város törvényhatósági bizottsága a jövő héten tartandó rendes közgyűlésén foglalkozik a mozgósínház jog értékesítésével. A város úgy határozott, hogy maga létesít mozi, erre felhatalmazást is adott a tanácsnak, azonban, mint azt az Aradi Közlöny vitatta a háborús idők nem alkalmasak arra, hogy a törvényhatóság ilyen vállalatot létesítsen és a tanács kénytelen volt belátni, hogy a természetes megoldáshoz a jog vállalatba adásához kell folyamodnia.

A mozgósínházak igen súlyos időknek néznek elébe, mert mint ismeretes a filmbehozatal majdnem teljesen megszűnik. A legkedveltebb és legversenyképesebb filmgyár a Nordisk Film Company beszüntette üzemét, mer a kivétel teljesen lehetetlenné vált. Ezt tudván a város által kiírt pályázaton nem igen kaptak a vállalkozó kedvűek és annál dicséretre méltóbbnak kell mondani az aradi Apolló színház, illetve Szathmáry Mihály és társainak elhatározását, amely abban nyilvánul meg, hogy ma a mozi jog bérbevételeire ajánlatot adtak be a tanácsnak, amelyet az alábbiakban ismertetünk. Tekintetes Tanács!

Felajánlatnak a pályázók: a harmadik mozi színház utáni várható jegyadó jövedelem megváltása fejében, az Uránia és Apolló színház levő két mozgósínház utáni jegyadó megváltásával egyetemben évi hetvedezer koronát, tehát mind a három mozgósínház utáni jegyadók fejében 1917. november hó 1-től a megállapítandó részletekben fizetendő fix 70.000 koronát.

Ezzel szemben részükre a következő jogokat óhajtanák biztosítani:

a) a jelen megállapodás 15 évre szól, de nekik joguk leend azt 1920 február hó 1-től minden naptári évben 6 hónapra felmondani.

b) ha a mondott határidőben a felmondási jogokkal élnének, az Uránia és az Apollóra nézve az a jegyadókulcs lesz irányadó, mely abban az időben a jóváhagyott szabályrendelet szerint a várost megilleti. A városi színház utáni jegyadó megváltása fejében pedig tovább is folytatódólagosan 25.000, azaz huszoneezer koronát tartoznak fizetni.

c) biztosítékot kérnek az iránt, hogy a szerződési időtartam alatt sem magasabb játékszási díjat, sem a jelenleginél magasabb hatósági jegyadók kivételét nem fognak, sem pedig a szabályrendelet hátrányukra és kárukra módosítottait nem fog.

d) Fizetési kötelezettségeikre vonatkozólag vizsmajort képez bármilyen hatósági intézkedés következtében előállott üzemi szünetelés, úgy szintén az el nem hárítható akadályok. Az esetben, ha az üzemi szünetelés csak részleges lenne, úgy a részleges szünetelésre eső hányad a felajánlott fix összegből levonandó.

Ajánlatuk komoly voltának igazolására mai napon letettek 20.000 korona bántópenzt takarékpénztári könyvben.

Végül kijelentik, hogy ajánlatukkal csupán ez év augusztus hó 15-ig maradnak kötelezettségben.

A harmadik mozi jog értékesítésének lehetősége tehát megvan. A tanács dolga lesz, hogy a városnak és a vállalkozóknak érdekeit reális összhangba hozza, ami úgy lehetséges, ha az ajánlattétellel szóbeli tárgyalást kezd és bizonyos, hogy a megajánlott összegnél többet tud a város pénztára javára biztosítani. A város költségvetésébe a mozi jogból várható jövedelem már be van állítva, ez a kérdés megoldását sürgőssé teszi, azonban a tanácsnak kötelessége, hogy a város részesezését minél nagyobbra szabja, viszont azonban nem lehet feladata az, ha egy reális ajánlattal áll szemben, akkor ne kövessen el mindent, ami becsületes alku alapján a város érdekeit kielégítheti.

Csernovitzot megszállottuk.

— Megkezdttük a romániai előnyomulást. —

— Saját tudósítónk telefonjelentése.

Bécs. Az osztrák és magyar csapatok tegnap este megszállták Czernovitzot.

A sajtóhadiszállásról jelentik, hogy ma reggel magyar és osztrák csapatok bevonultak Czernovitzba. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Berlin. Hindenburg vezértábornagy a következő táviratot intézte Vilmos császárhoz: Itt nyugaton visszavertük az angol és francia hadsereg nagy támadásának első rohamait. Keleten szünet nélkül mennek előre a német és osztrák-magyar csapatok július 19 óta, amelynek eredményeül ma Czernovitzot elfoglaltuk. Ezzel az osztrák-magyar monarchia csaknem teljesen megszabadult az ellenségtől. Legalázatosabban kérem felségedet, parancsolja meg a lobogók kitűzését és a győzelmi jidvlővéseket.

Vilmos császár megparancsolta, hogy Németországban és Elzász-Lotharingiában győzelmi sortűzeket adjanak és a lobogókat kitűzzék.

Budapestről telefonálja tudósítónk: Czernovitz elfoglalásának öröme a főváros középületeire kitűzték a magyar és a szövetséges államok lobogóit.

Berlin. Ma, amikor a szövetséges csapatok a legrövidebb időn belül Kelet-Galiciát megtisztították az ellenségtől és Czernovitzba bevonultak, Dél-Bukovinában a legnagyobb terpenheziségeket leküzdötték és a három országhatár csúcsán alul is megingatták az ellenség hárévonatát. Kétségkívül megállapítható

Detektívek és tolvajleányok.

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Budapestről telefonálja tudósítónk: Az 50.000 koronás pénzeslevél tolvajai: Gruber Hilda és Jolán ellen a rendőrségnek a nyomozással megbízott detektívcsoportha, amely Nemes detektív vezetése alatt áll, ma reggelre befejezte a nyomozást s minden körülményre vonatkozólag kiegészítette a vizsgálatnak eddigi anyagát. A nyomozásnak a pénzeslevélre vonatkozó része ezzel a rendőrség szempontjából be is fejeződött, de továbbra is fennmaradt az ügynek az a komplikáltabb része, amely több detektív ellen súlyosan kompromitáló dolgokat vetett felszínre. Gruber Hilda, aki első kihallgatása során azt állította, hogy több detektívvél állott összeköttetésben, akikre pénzt is költött, később ugyan visszavonta ezt a vallomását s azt mondotta, hogy a velük való mulatozásnál mindig a detektívek fizették ki a mulatozás számláit, de a detektívönök azért a detektívekre vonatkozó vallomások jegyzőkönyveit is áttette Kaszás Ernő dr. rendőrfogalmazóhoz, aki a vizsgálat hivatalos vezetője. Kaszás dr. az érdekelt detektíveket, Nánásit, Puskást, Szeidlét, Szigetit és Bulloicsot terheltekként már ki is hallgatta és megállapította, hogy a leányok hétezer koronájáról nem tudnak számot adni. Ennek alapján velük szemben beszüntette a bünvádi eljárást s mindössze arra szorított, hogy lefoglalja a posztómennyiségeit, melyet Gruber Hilda és Jolán ajándékoztak egyes detektíveknek.

Nincs kétség abban, hogy ezzel még nem ért véget a detektíveknek felelőségre vonása, akik ebbe a lopási ügybe belekeveredtek. Je-

hogy csapataink minden várakozást felülmúló iramban teljesítették a kitűzött feladatot. Gyors előnyomulásunk még csak átmenetileg sem szünetel. A mieink folytonos üldözés közepette sem vesztek háréi készségükből és

ma helyzetük már új győzelmek csillagait rejti magában.

A Zbruz határfolyót a szövetségesek ötven kilométernyi szélességben átlépték. Ott tehát már orosz földön, Podoliában állunk és Czernovitz elfoglalása után csak rövid idő kérdése, hogy a bukovinai orosz határt is maguk mögött hagyják csapataink. Czernovitz körül és magában a városban a legelkeseredettebb ellenállást fejtették ki az oroszok, de csapataink támadó erejével szemben nem tudtak helyt állani. Most már tehát szíve meaculniök kell és messze túl a határon nincs természetli védvonaluk, ahol biztos védelmet találhatnak. Kövess hadseregének északi szárnya némsokára egy szinben áll Bóhm-Ermolli déli frontjával és a két hadsereg egyesülése új sikerük alapjait veti meg.

Podolia veszélyeztetése az entente örökös veszélye, tehát már a megvalósulás küszöbén van és Bukovinától délre a román Tragalesától keletre szintén megkezdttük előnyomulásunkat.

szenszky Gellért detektívönök a kompromitált detektívekkel szemben követendő eljárásról a következő felvilágosítást adta:

— Eddik megállapítást nyert, hogy az egyik detektív-csoport vezetője és annak hat detektívje van érdekelve ebben a piszkos ügyben. Tulajdonképpen csak három olyan detektívről van szó, aki szorosabban neushan állt a két tolvaj nővel. A többiek csak a posztóügyben vannak érdekelve. Mind a hat detektív ellen a mai nappal megindítottam a fegyelmi vizsgálatot s eljárásomról azonnal jelentést tettem Sándor László dr. főkapitánynak is.

— Mikor hivatalomat elfoglaltam, a nálam megjelent csoportvezetőknek és detektíveknek akiket jövőbeli működéséről tájékoztatni akartam, erősen hangsúlyoztam, hogy csak tisztakezü és becsületos munkát végző detektívekkel tudok dolgozni. Ennek alapján kötelességem most, hogy a kompromitált detektívek ellen a legnagyobb szigorúsággal járjak el. Ha a vizsgálat során megerősítést nyer ebben az ügyben nyomozó detektíveknek az a jelentése, hogy az ügybe belekeveredett detektívek tényleg bűnösök, a legkíméletlenebbül fogok ellenük eljárni.

— Főleg azért fogom fel az ügyet szigoruan, mert ezek a detektívek azzal voltak megbizva, hogy a kémkedés gyanúja alatt álló Gruber Hildát és nővérét, akik erejükön felül költenek és fieslett életmódot folytattak, ellenőrizték. Ez a körülmény fogja a fegyelmi vizsgálatot még szigorubbá tenni, mert a kompromitált detektívek hivatalos működésük alatt és hivatali funkciójukat felhasználva kötöttek bizalmasabb barátságot a két leánnyal s egyáltalán nem keltett gyanút bennük az, hogy ezek homán szerezték azt a tömérdek pénzt, amit elpazaroltak

Kresányi Kálmán főkapitány-herceg

ugyanazon az állásponton volt, mint a detektívönök és a legszigorubb fegyelmi vizsgálatot helyezte kikítésbe, hogy a közvéleményt minden irányban meggyőzhesse arról, hogy az új rendszer kíméletlenül üldözni akarja a visszaéléseket.

TANÜGY.

(*) **Tanító választás.** Kovács Vince kulturtanácsnok ezúton hívja föl az iskolaszék tagjainak figyelmét arra, hogy az holnap szombaton délután 4 órakor megtartandó ülésen teljesen számban jelenjenek meg, mert különben nem lehet a két tanítónő és egy polgári iskolai tanár választását megtartani.

Flandriában dől el lesz-e téli háború.

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Hága. A Nieuve Rotterdamsche Courant írja: Lloyd George tegnapi beszédében kevesebb biztosság és erő mutatkozott, mint eddig. Inkább oly ember benyomását keltette, aki kiengette lába alól a földet és könnyről környezetének, hogy segítsen a közös ügy érdekében. Való igaz, hogy a német békerezolució nagy hatást váltott ki Angliában.

Zürich. Londoni entente forrás szerint az egész főváros lázasan figyeli a flandriai harcokat. A jelentéseket nagy embertömeg lesi az újságházak előtt, amelyek éjjel és nappal kifüggesztik a legfrissebb híreket. Általános fölfogás, hogy Franciaországban most nagy döntés érlelődik, mely meghozhatja a téli háború elkezdésének lehetőségét, London lakosságának hangulatából kitetszik, hogy a hivatalos hírek dacára biznak a háború idejében.

Genf. Franciaország csupa elite csapatokat küldött Flandriába amelyek a Somme csatában már kitüntek. A szövetségesek minapi konferenciáján végre kimondták a frontegységet.

VAROS ES MEGYE.

Folytatólagos sorrendje. Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottsága által 1917 évi augusztus hó 8-án d. u. 4 órakor tartandó rendes havi közgyűlésben tárgyalás alá kerülő ügydaraboknak. 16. Kintzig János volt főispánnak a főispáni állásától saját kérelmére történt felmentéséről való bejelentése és a főispáni működése alatt a törvényhatóság részéről vele szemben kifejtett támogatásért köszönetét kifejező irata, valamint a felmentéséről szóló belügyminiszeri leirat. 17. Szeged sz. kir. város törvényhatósági bizottságának átirata a magánosoknál alkalmazott hivatalnokok háborus segélye érdekében a kormány elnökéhez intézett feliratuknak hasonszerű felirattal való támogatása iránt. 18. A tisztí ügyészség előterjesztése a Verboš Nándor és nejével kötendő szerződésben kitüntetőndő építési kötelezettség megállapítása tárgyában. 19. Oravetz Miklós falerakó helyei bérletének meghosszabbítását kéri. 20. Gégi Zoltán felebbezése a tanácsnak földhaszonbérleti ügyben hozott határozata ellen. 21. A tisztí ügyészség betérjeszti Reiner György és nejével megkötött boltbérleti szerződést jóváhagyás végett.

Házassodjanak a katolikus papok!

— Egy aradmegyei pap jankiáltása. —

A klérus jól tudja, hogy helyzetének megváltoztatását felülről nem várhatja.

Azok, akik 70 évig semmit sem tettek, igen valószínű, hogy a 71-ikben sem tesznek semmit.

Különbösen is csak egy ezeréves disciplináról van szó. A celibátus nagy, magas sziklahegy.

Nem lehet ezt márról-holnapra elhordani, annyival kevésbé, mert ez a kőhegy csak a magyarországi földalon pulverizálódik.

Fegyveres örök is vannak a hegy lábánál s ezek a különben jóhiszemű örök enciklikákkal, sőt talán anathémákkal fognak harcolni.

Ezekkel szemben a tényekre mutatunk: elismerjük, tudjuk, hogy a celebsz élet jó és szent dolog, de nem tartják meg.

Riadjon bár ezer, kenetdus, magasröptű enciklika — tény marad, hogy

a celibátus magyar földön csak látogat,

merő külsőség, melynek átkától az utolsó 70 év alatt egyetlen magyar parókia sem menekült meg.

Epen azért, a művelt közvélemény márrég ellené hangolódott; s nekünk, papoknak nincs is másban reményünk, mint hűveinkben és — csak mondjuk ki . . . — a hatalomban.

Mindkettőt fel kell világosítani. Azt mondjuk tehát először, hogy a celibátus a nőtlen állapottal ki nem merül: és másodsorú látni fogjuk, hogy a felében-harmadában meg- és betartott celibátus, a látszat . . . milyen létszeggé tette a magyar papot.

A korlátoltsággal volna egyértelmű, olyasmit gondolni, hogy a szent celibátus egyedül és csupán a nőtlen étellel kimerül. Erről szó sem lehet.

A celibátusnak, mint tiltó törvénynek (praecceptum negativum) sok ága-boga van.

A celibátus említésénél csupán azért gondolunk kizárólag a nőtlen állapotra, mert a többi idevágó parancsolatok között ez a legkirívóbb és a papot a laikustól a legélesebben megkülönbözteti.

Már pedig a celibátus tilt minden olyan ténykedést, elfoglaltságot, vagy szórakozást, ami a celebsz étellel szöges ellentétben van: ami már természeténél fogva gátolja a papot abban, hogy (az Egyház nyelvén szólva) szívért a menyeyi kívánságokra felindítsa.

Tilt mindent, ami „sapit mundum”. Ami, ha talán nem is feltűnően, de mégis világias.

Igy első sorban és szigorúan tiltja a kereskedést. Azért mondja a szertartáskönyv Judásról, hogy erat: turpis mercator. Tiltja a böltséget, s mindent, ami bevérezzi a kezét. Tiltja a hajtó és a pariorce-vadászatot (venatio elamora): a kokajátékot (kártya), a táncot. Mindezen tilalmakat csak úgy értjük meg, ha egy pillanatra sem feledjük a papi működés célját, ami egyetlen: a lelkeket az örökkévaló javakkal megajándékozni.

Eppen azért e céllal mi sem áll szögesebb ellentétben, mint

ha a pap — nyereszkedik.

Ha anyagias. Erzi ezt a tömeg is. Azért előtte nem az a jó pap, aki feddhetetlen, hanem aki „odaadja a szegénynek az utolsó ingét is.”

Az ilyen pap nevét emlegetik emberöltőn keresztül. Ez valóban celebsz. De ma ilyen alig van.

Talán egy-kettő a régi jó öregek között. A magyar pap szívesen elmegy a haldoklóhoz, de a takarékpénztári igazgatói, vagy felügyelőbizottsági ülésekről sohasem hiányzik.

Végre is a pápa lépett közbe s egy „motu proprio”-val

kiiltotta az egyháziakat a pénztárszektékből.

Miért? Mert az ilyen dolog sapit mundum. És igaza volt. Örület azt állítani, hogy a takarékok zöld asztalánál a celebsz élet virágai nyílnak. De közbeléptek nagyjaink; s kaptunk a kuriától (— a rómaiak értésd —) két évi moratóriumot. Mikor ez lejárt, újra két évit és így tovább.

A kártyában is — ugyebár — elég szaktekintélyek vagyunk?

Nagyobb vadászat sem esik meg nélkülnk. Sőt akárhányan közülünk con amore használja ki a háborus konjunkturákat. Ökröt, sertést hizlal és szállít. Megesett, hogy egyik-másik bajba is keveredett. Bámulatos, hogy mindez nincs „contra coelibatum”.

A kártya, a hizlalás, a hitelszövetkezetekbeli naphosszatti tespedés, a vásározás az meg a természet legelemibb törvényének vakmerő felrugása . . . mindez — ugyilátszik — nem térít el engem szent hivatásom céljától: de a házasság igen. Minden megvan egedve, csak a házasság nem.

Az ágyasság türetek — a házasság tiltatik.

Pedig az előbbi undok bűn! az utóbbi — szentség. Oh, Urak! Tegyük jót! Már innen-onnan száz éve, hogy zavaros az italunk. Töltsünk már tiszta bort a pohárba.

Legyünk hát celebszek, vagy legyünk házások. De — az Egre! — könyörüljünk már a lelkeken és ne legyünk hypokriták!

A magyar katolikus papság a vallásos nevelés és a theológia révén (ami kemény dió), olyan kasztot alkot, melynek erkölcsi és szellemi nivóját egyetlen, más hazai korporáció sem mulja felül.

És mégis sok köztük a parlagi és sok a félszeg

Mindkét hiba megbocsátható. Végre is nem

kívánható, hogy a pap ebédjét grófkisasszony vagy a vicispáa leánya főzze. Árendü népség, eselédek veszik körül. Egyéniségének értéke így napról-napra vesz. A környezet bélyege kikerülhetetlen.

— És a félszegség? — Ez az, amiről szólni kell, bár szólni kin.

— Mit kell hirdetni? A jó erkölcsöket. És hirdeti is, mert kötelességtudó. Már most vagy van élő lelkiismerete, vagy nincs. Ha nincs — akkor ugyanis minden elveszett. Csak a Danai-dák hordóját töltögeti. Ha van, ugy soknak, nagyon soknak be kell ismernie isten és önmaga előtt, hogy mindazok közül, akik a templomban vannak, ő az egyedül, akinek a prédikálása legkevesebb erkölcsi alapja van. Idő múltán — megszokja. És dioséri a fehér színt, bár ha önmagára tekint, nem teljesen bizonyos benne, ha szingál-e, vagy kongónégér: harsogva ajánlja csalhatatlan hatásu hajnövesztőjét, bár ő maga tarkóig kopasz. Nem is tudom mi ez? Szentbeszéd-e, avagy vesszőfutás?

Lassan-lassan beletörődnek sorsukba és senkihez sem hasonlítanak inkább, mint ahhoz a gazdag tanyai polgárhoz, aki traverzas istállót épített állatainak, de jómaga holtig ragaszkodik szalmafedélű, alacsony, homályos és szűk vityillójához. Szánt, vet, arat és — rikácsol. Ad vecem: rikácsol. Vannak eunuchok, akiket balsorsuk tett azzá. Sajnálatraméltó emberek. De vannak ál-eunuchok is, akik gyáván megfutottak a fájdalmak elől és csak a rikácsolást tanulták meg. Ezek csapni való fráterek, akik alig várják, hogy a padischach Csizkiudárba menjen tulipánt ültetni és — megrohánják a paradicsomot.

Valóban nekünk is fel kell már kiáltanunk: lehetnénk bár celebszek, vagy lennénk bár házások; csak a hypokrizis álarca ne égetné tovább arcainkat!

Talán napjaink vértengere leziatja róink.

Amint hogy biztosabban remélhessünk, a történelemben is bele tekinthetünk, hogy kellő neuorientierung után a földolgra térhessünk, aminek neve: modus procedendi.

Egy mindenek felett bizonyos: világháborus energiával harcolunk és kitartunk a győzelemig.

József főherceg eladta Klotild-palotákat.

— Saját tudósítónk telefonjelentése.

Fővárosi tudósítónk értesülése szerint József főherceg eladta a tulajdonában levő két Klotild palotát Herzog Mór Lipót bárónak, a Herzog M. L. cég tulajdonosának. Az adás-vételi szerződést legközelebb fogják aláírni. A két Klotild palotát mindenki ismeri, főkésségei a fővárosnak, mert a főhercegi család annak idején a Klotild paloták építésénél döntő szempontnak minden fényében nem a jövedelmezőséget, hanem az esztétikai szempontot tekintette. A főherceg most is csak úgy adta el a két palotát, hogy biztosítékot nyert arra nézve, hogy az új tulajdonos is ezeket a szempontot-

kat fogja szem előtt tartani, amelyekkel a főhercegi/család megkezdette és vezette, tudniillik a főváros szépiészeti érdekét.

A vételár kilenc millió korona, ezenkívül a vevő viseli az összes átírási költségeket.

A főherceg legidősebb fia, a máris népszerű József Ferenc főherceg, akit legközelebb nagykorúsítanak, külön udvartartást és külön palotát kap a pesti oldalon. Az udvarnak ezuttal először lesz székhelye Pesten és a főváros népe bizonyára itt ugyanugy fogja szeretni a főhercegi családot, mint ősi székhelyén, Budán.

„Csak epizód az orosz visszavonulás.”

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Stockholm. A Pétervári Távirati Ügynökség jelenti: Terescsenkó külügyminiszter az alábbi körtáviratot intézte azokhoz az orosz diplomáciai képviselőkhez, akik az ententenál vannak akreditálva:

— Ugy véljük, hogy e pillanatban, midőn új és nehéz szerencsétlenségek érték Orosz országot, határozottan és véglegesen körvonaloznunk kell a háboru folytatása tekintetében elfoglalt álláspontunkat szövetségeseinkkel szemben. Az egész kormányzati rendszer megváltoztatása a mostani időkben nem történhet meg komoly zavarok nélkül. De Oroszország meg van győződve arról, hogy a menekülésnek más módja nincs és ezért a szövetségeseikkel egyetértőleg közös új harctéri akciót határozott el. Teljes tudatában van a feladat nehézségeinek. Oroszország magára vette a katonai művelétek cselekvő vezetésének terhét. Stratégiai helyzet által követelt offenzívánk, azonban átláthatatlan nehézségekbe ütközött. A fronton és az ország belsejében felelőtlen elemek gonosztevői propagandája, amelyet az ellenség ügynökei kihasználtak, zendülést idézett elő Péterváron. Ezzel egyidejűleg a csapatok egy része a fronton a propagandától befolyásolva megfélemedett a haza iránt tartozó kötelességéről és lehetővé tette az ellenségnek a front áttörését.

Az orosz nép felháborodva ez eseményeken a forradalom által teremtett kormányzati szervezetek révén rendületlen akaratát fejezte ki, amire a zendülés elnyomatott, felbujtói felelőségre vonatták és a harctéren minden rendszabály megtörtént a hadsereg harc képességének helyreállítása érdekében. A kormány mindent megtett, hogy a háderőt régi szervezetségébe visszaállítsa és reméli, hogy a hatalom összefogásának mun-

kájában jó sikerrel dolgozhatnak és képes lesz minden veszedelemmel szembe szállni és az országot a forradalmi újjászülítés útjára vezetni. Oroszország semmiféle nehézségektől nem fog vissza riadni.

Visszavonhatatlan határozottsággal fogja a háberut folytatni,

a forradalom által vallott elvek végleges győzelméig. Az ellenség fenyegető magatartásával szemben az ország és a hadsereg megújult bátorsága fogja az új szülítés nehéz munkáját végrehajtani és most a negyedik háborus év kezdetén a következő hadjáratra minden előkészületet megtesz. Erősen hisszük, hogy az orosz polgárok nagy erőfeszítéssel egyesülve fognak és a szent feladatot teljesítik forrón szeretett hazájuk megvédelmezésére. Azoknak a lelkesedésnek, akik szívükből meg vannak győződve a szabadság védelméért a házat fenyegető ellenség ellen a forradalom egész legyőzhetetlen erejét fogja harcra állítani. Tudjuk, hogy e harc eredményétől függ a mi szabadságunk, valamint az egész emberiség szabadsága. Az új megpróbáltatás, amely árulások és gonosztettek által szakadtak ránk minden erőnk teljes megfeszítését követelik. Minden erőnk a haza javára kell áldozni. De meggyőződésünk erejével hisszük, hogy

ez a visszavonulás csak egy epizód lesz.

és nem lesz akadály a annak, hogy újra helyreállított újjászülött erő, ha eljött az ideje megint előre vigyen beünnepelt a haza és a szabadság védelmére, hogy győzelmesen befejezzük azt a munkánkat, amelyért kénytelenek voltunk fegyverhez nyulni. Terescsenkó-

nászok, amelyekről azonban megbízható adatok nincsenek. 1897-ben az udvari miniszterium egy ünnepi iratot készített abból az alkalomból, hogy akkor volt száz esztendeje annak, hogy I. Pál cár megteremtette a császári aparáz intézményét. Akkor, tehát husz évvel ezelőtt, évente husz millió rubelre rugott és erdőkből, malmokból, szőlőkertekből állott.

Az ugynevezett korona birtokok, amelyek sorsáról az új kormányra kell döntenie, Szibériában vannak és az egyik akkora mint Franciaországnak 5-6 része. Legnagyobb részét erdővel van beültetve, úgy hogy gazdasági értékük megbecsülhetetlen. Az egész terület igen gazdag mindenféle ásványban, mindenhol található arany és rendkívül sok ezüst, vas és ólom bányák. Ezeknek kihasználása egyedül a koronát illette meg. Az udvari hivatalok rablógazdálkodást űztek és ennek következtében ezeken az óriási területeken a bányászat nem lendülhetett fel. A forradalom következtében szétörték azok a bilincsek, amelyeket a cári uralom az ország gazdasági életébe rakott és most Oroszország részére is megnyílt az út az igazi nagyiparhoz.

— **Prágában nincs templom a magyarok számára.** Kolozsvárról jelentik: Barabás Samu kolozsvári református esperes most tért haza Prágából, ahol a kolozsvári ezredeket látogatta meg. Az esperes elmondotta, hogy istentiszteletet akart tartani a magyar katonáknak az egyik prágai templomban, azonban a csehek templomukat nem bocsátották rendelkezésére. A múlt évben a református csehek átadták a templomukat, de most már ők sem voltak erre hajlandók.

H I R E K.

Utcán elégett ló.

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapestről telefonálja tudósítónk: Páratlan esetnek szemtanúi voltak ma délután a főváros egyik legforgalmasabb pontján a járókelők. A Phoenix-filmgyár három alkalmazottja és a kifutóúja egy berkocsin filmeket szállítottak a Földő-utca át az Erzsébet-tér felé. A kifutóú és három társa rágyújtottak a kocsiban cigarettára és vidáman pöfékeltek.

Egyszerre az egyik film a kocsiban tüzet fogott, amitől a többi is meggyulladt. A kocsiban ülőknek és a kocsinak volt annyi ideje, hogy leugrottak, de a filmek és a kocsipár perc alatt hatalmas lánggal kezdtek égni. A következő percben meggyulladt a ló farka is, amitől azután az egész állat testét elborította a tűz. A ló fájdalomában félelmetes nyerítése verte fel az utcát. A kőtöfék ekkor elszakadt és a ló lángban égve rohant végig az utcán. Egy pár ember el akarta kapni, de képtelenek voltak feltartóztatni és a ló befutott egy üzlet kirakatába, azt betörte és a kirakatban levő áru szintén tüzet fogott. Oriási csődület támadt, megérkeztek a tűzoltók is és eloltották a kocsiban és az üzletben keletkezett tüzet, az állatot is, amelyet a löklétkára szállítottak.

— **Halálozások.** Ma délelőtt meghalt Grimm A. József aradi vállalkozó és halála mindenütt őszinte és igaz részvétet keltett. Súlyos szenvedéstől szabadította meg a halál a rendkívül tiszteletben állott öreg urat, aki kinzó fájdalmaira egy budapesti szanatóriumban keresett enyhülést, ahonnan néhány nappal ezelőtt hozták haza családjának tagjai abban a szomorú és lesújtó tudatban, hogy a család fő menthetetlen és hogy napjai meg vannak számlálva. Budapesten az orvosok súlyos természetű belrákot állapítottak meg rajta, amelyen már a műtét sem tudott volna segíteni. Idehaza még egy-egy sétakocsizást tett, ma reggel azonban már állapota válságosra fordult és délig tartó agonizálás után megért övéhez. Kereskedői érényeiért, emberi nemes tulajdonságaiért igen széles körben adóztak neki tisztelettel és megbecsüléssel. A korrekt uriembernek és kereskedőnek volt a mintaképe, aki a becsület útjáról soha egy lépéssel sem tért le. Tudott rajongani a szépért és a jóért és ebben a szellemben nevelte gyermekeit is. Az oláh invázió óta kedélye deprimált volt, mert az Orsovánál betört oláh horda elpusztította az elhunytjának otlévő százötvenezer korona értékű bor és szesz raktárát. Megadással viselte a csapást, csak legintimebb barátai előtt panaszkodott és bizott abban, hogy a háboru befejezte után friss erővel folytathatja kereskedői működését és az elszennvedett csapást felelteti fogja. Ez azonban már nem adatott meg neki. Halálát feleségén kívül veje Steiner József műépítész, valamint fivére Gyomai Zsigmond dr. a Jogállam szerkesztője és kiterjedt előkelő rokonság gyászolja. Temetése vasárnap délután négy órakor lesz a Fabian-utcai 10. számú házból.

Tegnap éjjel tizenegy órakor életének 94-ik évében egy régi aradi építőmesternek özvegye Wolf Andrásné hunyta le rövid szenvedés után örök álmra szeméit. Az elhunytban Vas Gusztáv acev. főfelügyelő édes anyját gyászolja. Az elhunyt uriaszonyt az éjjel hozták be Aradra a felső temető halottas házába, honnan szombat délután 5 órakor temetik el a családi sírkertbe. Kiterjedt rokonság gyászolja az elhunytban nagyanyját és dédanyját.

— **Orvosi hír.** Zimmermann Károly dr. kórházi igazgató, sebész főorvos, 2 heti szabadságra Budapestre utazott.

Mibe került a cár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Hosszu évszázadokig kénytelen volt Oroszország a cári uralom fényűzését megengedni magának, anélkül, hogy az orosz adófizető polgár csak hangosan sóhajthatott volna. Az 1905-ik évi forradalom után is csak az orosz határon túl megjelent politikai iratok mértek rámutatni arra, hogy a Romanovok uralma nagyon drága mulatsága az orosz népnek, magában az országban érintetlenek maradtak azok a szinekurák, amelyek miatt mélyen ható, de csendes elkeseredés volt már a forradalom előtt is. Csak a mostani revolúció vetett véget az autokráciának, most már Oroszország nyíltan kijelentheti, hogy a cári intézmény az orosz költségvetésnek rejtendő megterhelése volt.

Az udvari miniszterium egyedül maga évente 42148000 rubelt, tehát egy milliárd 1 koronát vett be. A kiadásai a következők voltak: A császári család háztartására 867000 rubel, a pétervári paloták fentartására 2400000 rubel, a péterhofi paloták fentartására 1117000 rubel, a császárszék szelvi nyári lakra 1935000 rubel, a gatsinai és Moszkva i palotákra 1445000 rubel, az udvari nagy hivatalra 1619000 rubel, istállókra és garázsokra 1338000 rubel, a cári vadászatokra 345000 rubel, az udvari lovak szerszámaira 39000 rubel, a paloták őrzésére 1041000 rubel. Ezzel természetesen még nincsenek kiterítve a császári család kiadásai, amint hogy a bevételek is nagyobbak voltak, mint amennyit az udvari miniszterium könyvelt el. A legfontosabb bevételi forrást alkották a császári apa-

LEGUJABB.

Reggel 3 órakor érkezett telefonjelentés.

Teljesen összeomlott az angol offenzíva. — Amerikai csapatok az első tűzben.

Genf. Francia lapok haditudósítói jelentik: A legutóbbi napok támadásaiban az ágyuk aránya 1—5 volt, de a német ágyupark a tízennégy napos harcban nem veszítette el a harcképességét és a tüzetők is fényesen kiállottak a próbát. Áttörési kísérletünk azért hiúsult meg, mert abból a téves fölfogásból indult ki, hogy néhány lenyugózó támadásra van szükség, holott csakis rendszeres, állandó harccal lehetne áttörni az ellenséges vonalat.

Hága. Az amerikai kormány elhatározta, hogy Franciaországban 187 millió dollárért katonai telepeket, vasutakat és kikötőket fog építeni.

Zürich. Az amerikai csapatok a legutóbbi offenzívában először voltak a fronton tűzben.

Berlin. A Wolf ügynökség jelenti este: Nyugaton a flandriai harci szünet még tart. Keleten a szövetséges csapatok győzelmi menete által Galiciát majdnem teljesen, Bukovinát legnagyobb részt felszabadítottuk az ellenségtől.

Berlin. A Wolf ügynökség jelenti: A harmadik harci nap megerősítette a nagy francia offenzíva teljes összeomlását. Tölcsér állásokban kitarló győzelmeink még ez az utolsó tízennégy napi legborzalmasabb tüzelés sem tudta megmagyarázni. Tartalékaink órási erővel álltak szemben az angolokkal. A harcban részt vett katonák az angolok veszteségét felülmul-

latatlannak mondják. Egy-egy esetet németre legalább tíz esetet angol jut. A jelentett helyi előretörést Nieuport Westende utól közvetlenül nyugatra, részint kézi tusában, részint tüzelésünkkel visszautasítottuk. Csapatunk a legnagyobb bizakodással néznek a harcok elébe.

London. A Reuter-ügynökség jelenti: Lloyd George miniszterelnök, Sonnino olasz külügyminiszter, Smidt tábornok, Lord Róbert Cecil-Bonnar Law, valamint az orosz megbízottak kíséretében elutazott Londonból, hogy részt vegyenek a szövetségesek többi képviselőivel való konferencián, amelyet a déli parton tartanak meg.

Páris. A kamarában az interpellációkra Ribot miniszterelnök válaszolt, belement a béke kérdésének tárgyalásába és ezeket mondta: Mi békét óhajtunk, de őszinte és tisztességes békét. Ha ma békét kötünk, úgy lemondunk Elzász-Lotharingiáról és elpusztított országrészeinket nekünk megunknak kellene újjáépíteni.

Maguk mellett látják azt a központi hatalmak rettenetes blokkját, amely valójában uralkodnék felettünk. Belgiumnak is csak almisznát adnának, minket pedig rabszolgákká akarnak tenni. Meg kell nyernünk ezt a háborút, még pedig nem titkos gyülekezések útján. Nem hisszük, hogy a konferenciák nekünk meghozzák a győzelmet.

— „Csak” 27 fok meleg volt. Ma már jó néhány fokkal enyhült Aradon a tikkasztó hőség, árnyékban 27 fokot mutatott a hőmérő, este beborult de újra kiderült. Mindazonáltal valószínűleg közeli eső várható. A hőségnek mai kis enyhülése nagy és általános örömet okozott, Aradon is azonnal vidámabb lett az élet, az utcákon pedig fürgébben mentek az emberek dolgaik után. Mindenki egyszerre meteorológus lett és nagyszerűen tudta, hogy a kanikula kulminál, vége a nyárnak és ha egy-két napig hűvös lesz akkor már itt az ősz és kezdődnek a kőszön és tűzifa gondok. Ez utóbbi igaz, mert a kanikula sajnos akár meddig tart egyszer csak véget ér és pedig sokkal hamarabb mint a megélhetés mizériái. Tegnap már jó néhány fokkal enyhült Bécsben a tikkasztó hőség, késő este hideg szél kerekedett, a mely a hőmérsékletet alaposan lehütötte. Ma reggel nyolc óra tájban erősen beborult az ég s a hőmérő 16 fokot mutatott.

— **Gummitpótló növény.** Stockholm-ból jelentik: Göteborgban idő óta kísérleteket tartanak gummi növény tenyésztésére, hogy pótlást szerezzenek a megakadályozott gummi behozatal helyébe. A kísérletek kedvező eredménnyel jártak és a legszebb reményekre jogosítanak. Eredményt őszre várnak.

— **Be kell vonniuk a rendőrszetteknek.** Pár nappal ezelőtt jelentették, hogy a rendőrség hat tisztviselője nem kapta meg katonai felmentésének meghosszabbítását, sőt szolgálattételre való jelentkezés céljából mind a hatan, névszerint Beregi Sándor dr., Hank Albert, Hoffman Győző, Rátky Béla, Vida Vilmos és Kovács Géza behívót kaptak. Barabás Béla dr. főispán Aradra érkezése után, hétfőn

hosszabb táviratot intézett a honvédelmi miniszterhez, melyben a rendőrszettek felmentésének meghosszabbítását kérte. A honvédelmi miniszter válasza ma érkezett meg a főispán táviratára. A honvédelmi miniszter arról értesíti a város vezetését, hogy a hat rendőrszettel felmentését a felmentettek revizója alkalmából vonták vissza és így azoknak a bevárásai engedély, amely az újabb kérelem elintézéséig adna szabadságot, nem adható meg. Remélhető, hogy az újabb felmentési kérvényt a város nagyobb erélyvel fogja képviselni illetékes helyen, ahol meg fogják érteni, hogy a városi rendőrség szolgálata éppen úgy a hadviselés érdeke, mint bármely más katonai teljesítmény.

— **Pius megjósolta a világháborút.** Egy francia egyházi lapban, a Semaine religieuse-ben azt írja Merry de Val bíboros, hogy az elhunyt X. Pius pápa megjósolta a világháborút. Már 1910-ben beszélt róla. Amikor a bíboros reggelenkint felkereste hivatalos ügyekben és szóba kerültek bizonyos diplomáciai nehézségek, egyszer így szólt a pápa:

— Mi ez a kis kellemetlenség ahhoz a borzalmas háborúhoz, ami majd jön!

1912-ben, amikor a balkán háború kitört, megjegyezte:

— Szentatyám, tehát beteljesedett a jóslata.

— Nem, nem, — válaszolt a pápa, — nem ez az a háború, amit én sejtek, mert csak 1914-ben szakad a világra a nagy katasztrófa.

— **A cári pár mint tanu.** Amsterdamból írják: A minap olyan esemény színhelye volt a Carskoje Selo, amelyre hónapokkal ezelőtt még csak gondolni sem lehetett. II. Miklós cárt és feleségét Alexandra Theodorovna cárnőt kihallgatták tanuképpen Szuhomlinov tá-

bornok volt hadügyminiszter megvesztegetés pörében. Pereverzev igazságügyminiszter megjelent a palotában és jelentkezett az ex-cárnál. A kihallgatást ő maga végezte, a jegyzőkönyvet pedig Kurlov vizsgálóbíró vezette. A cárnő igen előékenyen válaszolt minden kérdésre. Vallomása állítólag kedvező a vádlottra. Végül arra kérte a minisztert, hogy mentse fel a végtárgyaláson való megjelenéséért, amibe a miniszter bele is egyezett. A miniszter és a vizsgálóbíró azután a cárnő lakosztályába ment de ott a felséges asszony nem akarta fogadni a kiküldötteket. Az igazságügyminiszter kérészkolta a bebocsátását, de így sem ért célra mert a cárnő megtagadta a tanuvallomását.

— **A só ára.** Az asztali só legmagasabb árát 1917. augusztus 1-től kezdődőleg a következőkben állapítom meg: 1) nagyban 1 mm. 28 korona 54 fillér. 2) ha a zsákot a nagykereskedő adja 33 korona 54 fillér. 3) kicsinyben eladásnál 1 kg. 34 fillér, mely összegben a csomagolás és a papirzacskó ára is bennfoglalatik. 4) marhasó 1 mm. 16 korona 18 fillér. 5) ha a zsákot a nagykereskedő adja 21 korona 18 fillér. 6) marhasó kicsinyben 1 kg. 18 fillér. 7) durván őrölt só nagyban és kicsinyben egyaránt az asztali só árával. Vargass Lajos, polgármester.

— **Aki még nem látta a Központi szállodai Orfeum jelenlegi műsorát,** az ne mulassza el megnézni a 12 különböző Skáger, mely pompás hívős kertben igazi élvezetet nyújt. Szombath és vasárnapra ajánlatos jegyeket elővetelben venni és ezáltal helyet biztosítani.

— **Helybeli és vidéki viszonteladók részére tábori dobozok, levelező-lapok, csomagoló- és levélpapírosok, papirzacskók, képes levelező-lapok, papírszalvéták, noteszek stb. legolcsóbban Kerpel Izsó papírnagykereskedésében.**

IRODALOM ES MŰVESZET.

* **Játék egy pár régi rimmel.** Szávay Zoltán legújabb könyvében hangulatos és mély érzésekkel telt versek sorakoznak egymás mellé s a szines, zongó sorok rendkívül finom megnyilatkozásai egy mélyen érző, igazi szépségben gazdag poétaléleknek. Nem nagyhangú és nagyszavú költemények ezek; úgy hatnak a hűvös zajos viharában, mint valami megszűrt idezengő, bus és halk melódiák. Az izléses kiállítású könyv a békéscsabai Tevan-cég kiadásában jelent meg. Bolti ára 4 korona.

* **Orfeum a Központi téli kertjében.** Három zsuffolt ház mellett tartotta eddigi előadásait Koppel Gyula Aradon is előnyösen ismert impresszario vezetése alatt működő orfeum társulat a Központi szálloda kellemes kerthelyiségében. A műsornak minden száma jó. Különösen tetszett a közönségnek Katona Irén énekesnő, Zulejka táncosnő, Bavaria duett és amit talán első sorban kellett volna említeni Sussi: „a csoda kutya.” Magában ezen produkció is megérdemli, hogy az ember megnézzék. Az állat tanulmányosságának legmagasabb fokát látjuk e mutatványban megnyilvánulni, melyhez hasonlót eddig nem láttunk.

MÖZGŐKÉPSZINHAZ.

* **A fantom.** (Alwin Neuss kép az Apollóban.) Általános és nagy sikere volt az Apolló tegnapi képének, amely minden tekintetben egy igazi élvezetes szép estét nyújtott a közönségnek. A kolostorok egyhangú magányában kiinduló drámai esemény, a mely alkalmas arra, hogy ezt a néma egyhangúságot érdekesen állítsa szembe a nagy világ tozódó lármájával: ma is megkapta a közönség lelket. Alwin Neuss mint rendező ismételtén bizonyosságot tett arról, hogy teljesen ismeri a közönség izlését, tudja hol lehet megfogni s hogy melyek azok az érzések, melyeknél feltétlenül lehet kiváltani. A Fantom, ez a nagyvilági életre törő barát, az életnek országutjára lép. Magával viszi művészetének csodás gyönyöreit és lelkesedését. Végigküzdött...

Miként a jóbarát — bajtól, veszedelem-től megóv, igazi házi áldás a valódi

Brázay sósborszesz!

Ne fogadjunk el utánzatokat!

I-7179

tet telve esalóással,* bünbeeséssel, s mikor megtörve elhagyja vezeklésének helyét a fegyházat, elzarándokol újra oda ahonnan a nyugalom és békeesség enyhe szellője hívogatlag int. A kolostor kapni megnyílnak, amint megnyílnak minden megtért bűnös előtt, és nyugalom adnak a megtért vándornak. Ilyen mese mellett a eikor természetesen csak nagy, igaz és osztatlan lehetett. 8

* Királytigris III. része (A frakkos har-mia) vasárnap az Erzsébet-mozgosházban. Jimmy Valentine már huzamosabb idő óta együtt él Sonniával, akinek folyvást azon jár az esze, miképpen lehetne valami nagyszabású lopást elkövetni. Egy alkalommal, amikor a két cinkostárs nyári pihenőhelyét egy nagyforgalmu és elegáns fürdőhelyen tölti, Sonnia megismerkedik a milliomos Watsonnéval, aki beteges kisleánya gyógykezelése végett jött erre a helyre. Megtudja ugyanis, hogy a dusz-gazdag özvegyasszony kinevezése érdekében hozott magával s elhatározza, hogy Jimmy Valentine ügyességét fogja igénybevenni. Ez a második fogás is nagyszerűen sikerült. Egy estély alkalmával azonban Watsonné felismeri Sonnián az ékszereket és a rendőrséghez fordul segítségért. Amikor azonban a „Királytigris“ ezt megtudja, öngyilkosságot követ el, s a polica emberei már csak a beállott halált konstatálhatják.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— Meghívó a Soborsini Gyümölcsértékesítő és Központi Szeszifőző Szövetkezet 1917. augusztus hó 12-én vasárnap délelőtt 10 órakor Soborsin községében a következő tárgysorozattal tartandó alakuló közgyűlésére: 1. Közgyűlési elnök megválasztása; 2. A jelentkezett tagok, illetve aláírók számának, az üzletirészek mennyiségének megállapítása és határozathozatal a megalakulás iránt; 3. Az alapszabályok megállapítása; 4. Az alapító egyesület bejelentése a szövetkezet igazgatósági tagjainak kinevezése tárgyában; 5. A felügyelő bizottság tagjainak megválasztása; 6. A szeszifőződe engedélyezésének bejelentése. Aradvár-

megyei Gazdasági Egyesület mint alapító. 5080

— Meghívó a Marosborsai Gyümölcsértékesítő és Központi Szeszifőző Szövetkezet 1917. évi augusztus hó 12-én vasárnap délelőtt 10 órakor Marosborsa községében a következő tárgysorozattal tartandó alakuló közgyűlésére: 1. Közgyűlési elnök megválasztása. 2. A jelentkezett tagok, illetve aláírók számának, az üzletirészek mennyiségének megállapítása és határozathozatal a megalakulás iránt. 3. Az alapszabályok megállapítása. 4. Az alapító egyesület bejelentése a szövetkezet igazgatósági tagjainak kinevezése tárgyában. 5. A felügyelő bizottság tagjainak megválasztása. 6. A szeszifőződe engedélyezésének bejelentése. Aradvár-megyei Gazdasági Egyesület mint alapító.

A szerkesztésért felel:

Stauber József.

ARADI KÖZLÖNY.

Az új évnegyed alkalmával 1917. évi július hó 1-től új előfizetést nyitottunk az „Aradi Közlöny“-re

Az eseményekről napról-napra

a legalaposabb és a legfrissebb

tudósításban számol be az Aradi

Közlöny. Közleményeinek ere-

detisége és érdekessége, valamint

háborus híreinek megbizható-

sága révén Magyarország vidéki

lapjai között az első helyen áll

és mint ilyen a legelterjedtebb,

a legtartalmasabb, legkedvel-

tebb és legolvasottabb ujság.

Előfizetési árak helyben és vidéken:

Egész évre 36 korona

Fél évre 18 korona

Negyed évre 9 korona

Egy hóra 3 korona

Tessék mutatványszámot kérni!

Ecetet,
gyertyát,
gyufát,
cirokseprőt

minden mennyiségben szállít.

Gonda Nándor

áruforgalmi vállalata, Déván. 5068

Polgári Büfé

Boros Béni-tér I. (Dr. Isprávník-ház)

Allandóan kapható szalámi, lip-tói túró, kolbasz, mindenféle hideg felvágottak, továbbá hűtő italok, jeges hűtött aludtej. Kenyerjegy ellenében. Naponta friss vaj és tojás nagy mennyiségben kapható. Számos látogatást kér, tisztelettel. 4599

Seitelbach Salamonné.

Schaphirograph tekercsek

írógép szalagok

sokszorosításhoz, kitűnő gyártmány, megrendelhető: 5076

Bodnár József

Írógépvállalatánál, Weltzer János-utca 11. (Főpostával szemben.) Telefon 1141 sz.

Borosfordókat

valamint minden más fordókat a legmagasabb napi áron vesz. 5018

Schwarcz Pál,

ARAD, Szent István-utca 1. Telefon 1128.

Láb- és kézizzadás

biztosan és leggyorsabban elmúlik, a „Peppo“ folyadék és „Peppo“ hintőpor segítségével.

Szárit! . . . Szagtalanít!!

Peppo folyadék ára kasszálati utasítással 1 kor. 20 fill.

Peppo hintőpor 1 kor. — fill.

Katonáknak

fontos tudni, hogy

ruhatetük

kiirtására legjobb szer: PETRIS folyadék, ára 2 kor. — HADAR hintőpor, ára 2 kor.

Szörvesztő-

Depillor.

E kitűnő, a maga nemében páratlan szerrel minden alkalmatlan szőrejt are, nyak vagy karkról, stb. minden fájdalom nélkül pár perc alatt okvetlen eltávolítható. Ara utasítás: 1 kor.

Fenti szerek kaphatók a kizárólagos készítőnél:

Hajós Arpád gyógyszerertárában

Arad, Andrássy-utca 22. szám.

Magyar gyógyborok

Kitűnő minőségű hegyaljai fehér édes borral készítve.

Vasas chinabor. Elsőrangú minőségű, vérképző gyógybor, vérszegények, lábadozók, sápkóros gyermekek részére kiváló erősítő szer. Benne a chinin- és vas nagy gyógyereje kiválóan érvényesül. Kis palack ára: 3 korona 60 fillér. Nagy palack ára: 6 korona.

Condurongó bor. Kiváló gyomorerősítő szer, linom fűszeres ízű, zsenigité, a gyomorra és belekre jótékony hatást gyakorló gyógybor. Gyomorbetegek részére és ott, ahol a condurongó kéreg javulva van. Egy palack ára: 4 korona.

Pepsin bor. Egyesíti a pepszin és a sósav jó tulajdonságait és kiválóan alkalmas a most nehezen beszerezhető Acidol pepszin helyettesítésére. Gyenge emésztésnél igen ajánlható. Egy palack ára: 4 kor. 60 fillér.

Kapható a készítőnél: 1845

Rozsnyay Mátyás gyógyszerertárában Arad, Szabadság-tér.

Viszketeg, Jazadás, napégés, bőrhámítás, ruh és szőrőbőrök, fekély, dagasztás és sebek ellen biztos és gyors hatású szer a

Boroka-kenőcs,

nem piszkít és teljesen szagtalan. Kis tégely

3 K. nagy tégely 5 F. családi tégely 9 K. Hozzávaló borokszappan 4 korona. Készítő: Gerő Sándor gyógyszerész, Nagykőrös. 108. 7181

Aradon kapható: gutori Földes Kelemen és Földes és Hebsz gyógyszerárban.

613—1917. g. sz.

Versenyárgyalási hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a város tulajdonát képező Béla-tér 1—2. a. ingatlanon lévő mintegy 800 négyzetméter konyhakertészetre alkalmas terület bérletére a városháza I. emeletén lévő gazdasági hivatalban folyó év augusztus hó 6-án d. e. 10 órakor árverést tart.

Kikiáltási ár évi 400 korona. Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben, vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az ajánlatok lezártnak a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be a csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székeinek 1917. évi július hó 20-án tartott üléséből.

A gazdasági szék.

Bánatpénzül leteendő az ajánlati ár 5%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

A versenyárgyaláson csak írásbeli ajánlatokkal lehet részt venni.

Az írásbeli ajánlatok lezártnak a versenyárgyalás megkezdése előtt nyújtandók be a csak akkor vétetnek figyelembe, ha ahhoz a bánatpénznek a városi pénztárba történt letételt igazoló letét-iggy mellékelve van s ha az ajánlattevő kijelenti, hogy a versenyárgyalási és műszaki feltételeket ismeri és elfogadja. A versenyárgyalási és műszaki feltételek a gazdasági tanácsnok urnál a versenyárgyalást megelőzőleg megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székeinek 1917. évi július hó 16-án tartott üléséből.

Arad sz. kir. város gazdasági széke.

17881—1917. kh.

Hirdetmény.

Közhíré teszem, hogy Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottsága 17718/285—1917. számú határozatával a póceggödör tisztítási díjakat további rendelkezésig 1000 literenként oly házakban, ahol a kocsi a póceggödörig hajthat 12 koronába, ott ahol pedig a takarítás vederral a kapu keresztül való kihordás útján történik 14 koronában állapította meg.

Arad, 1917. július hó 18.

Greén Nándor, főkapitány.

A szépségápolás titka a felhasznált szépitőszerek helyes megválasztásában rejlik!

Rozsnyay kitünő Serail arc-szépitő különlegességei

mind kipróbált jó hatású készítmények, amelyet bárki bizalommal használhat.

Rozsnyay Serail arckenőcs. Kis tégely 1.50 kor. Nagy tégely 2.50 k.

Rozsnyay Serail crémje nappali használatra. Egy tégely ára 2 korona 50 fillér.

Rozsnyay Serail szappan. Egy darab 3 kor. 50 fill.

Rozsnyay Szerén Arcpora. Lehelet finomságu. Crém, fehér, rózsá és testszínekben. Egy deb. ára 2 korona.

Kiváló finom illatszerek. Gyöngyvirág, Ibolya, Loin du bal, orgona, piros rózsá, Serail. Uvegje 1 kor. 50 fillér.

Kapható a készítőnél: 1545

Rozsnyay Mátyás gyógyszerárban Arad, Szabadság-tér.

18390—1917. kh.

Hirdetmény.

A nagymélt. kereskedelemügyi m. kir. Minister ur 35421—1917. VI. C. sz. rendelete folytán közhíré teszem, hogy a kereskedelemügyi minister ur a földművelésügyi minister urral egyetértőleg engedélyt adott az „Első magyar sörégyár Seimecsy Miklós és társa” losoncai cégnek, hogy azon vadászok (vadászati jeggyel bírók) ólomkészletét, akiknek összes készlete a 10 kg-ot meg nem haladja, amely készlet a m. kir. ministeriumnak 1449—1916. M. E. számú rendelete értelmében zár alatt nincsen, átvegyéthesse és vadászorvosi átdolgozassa a következő feltételek mellett:

Sörét csak az gyártathat, akinek „Sörétigazolványa” van. Az Első magyar sörégyár a részére átdolgozás végett beküldött ólom tartalmú csomagokat egy, Losoncz város által a célból kiküldött bizottság jelenlétében hontja fel.

Az Első magyar sörégyár Seimecsy Miklós és társa losoncai cég kötelezettséget vállalt arra nézve, hogy használható anyag ólomsöréire való átdolgozását és kezelését a következő egyenlítőken végzi:

a sörétre való átdolgozást kg.-onként 50 fillérrel, a csomagolást, kezelést kg.-onként 50 fillérrel a kész sörét súlya után számítva. Az átdolgozási és kezelési költségeket a gyár utánvételezheti.

Arad, 1917. június 8.

Greén, főkapitány.

Mesés szép lesz az a hölgy,

aki az

IBOLYA DORÉ CRÉMET

használja. Az arcbőrt vakító fehérre varázsolja és elűntet mindenféle arctisztatlanságot. **Ara egy tégelynek 2.- K.**

Ibolya Doré szappan 3 kor., Ibolya Doré tej 1 K 50 fill. Ibolya Doré hölgypor 1 K 50 fill.

Tyukszem ellen

a leghatásosabb szer az **Anagalin.**

Ara 1 korona.

Kellemes ízű limonádét

mindenki otthon készíthet 1 adag **CITRAS-sal.** Ara 20 fillér.

Fenti szerek kaphatók a kizárólagos készítőnél:

Hajós Arpád gyógyszerárban

Arad, Andrassy-tér 22. szám.

Kifutófiu

jó fizetéssel

felvétetik.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

616—1917. g. sz.

Arverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a város tulajdonát képező Béla-tér 1—2. a. ingatlanon lévő mintegy 800 négyzetméter konyhakertészetre alkalmas terület bérletére a városháza I. emeletén lévő gazdasági hivatalban folyó év augusztus hó 6-án d. e. 10 órakor árverést tart.

Kikiáltási ár évi 400 korona. Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben, vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az ajánlatok lezártnak a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be a csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székeinek 1917. évi július hó 20-án tartott üléséből.

A gazdasági szék.

12730—1917. kh.

HIRDETMEY.

A m. kir. ministeriumnak az üzemek és vállalatok készülékei fémananyagának hadi célokra való leszerelése tárgyában kelt 628—1917. sz. rendeletét a következőkben teszem közhíré.

Mindennemü ipari és egyéb üzem birtokosa köteles megengedni, hogy üzemi készleteinek, gépeinek és berendezéseinek rézből, ólomból, ónból és ezek ötvözetéből, ugyszintén nikkelből álló anyaga az alábbiak szerint hadicélokra leszereltessek, valamint köteles megengedni azt is, hogy üzeme oly más rendszerre alakittassék át, amely átalakítás után az üzemből a fent említett fémeket ki lehet vonni.

A magyar királyi honvédelmi miniszter az ügykörök szerint érdekelte miniszterekkel egyetértőleg az 1. §-ban felsorolt fémananyagoknak hadi célokra való igénybevétele és evégből leszerelését, (pótlását), illetőleg az üzemrendszer átalakítását elrendelheti, ha az üzemépületeknek lényeges átalakítása, az üzem teljesítő képességének és jövedelmezőségének csökkentése nélkül megtörténhetik.

Aki az ezen rendelet alapján kiküldött bizottság eljárásához szükséges adatokat rendelkezésre nem bocsátja, az elvállalt leszerelési és pótlási munkákat szándékosan egyáltalán nem, vagy késlekedve teljesíti, vagy a jelen rendelet rendelkezéseit egyébként megszegi, az, amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezések alá nem esik, kihágást követel és hat hónapig terjedhető elzárással és 2000 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetettik.

Arad, 1917. július 18.

Greén, főkapitány.

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díját szavak szerint számoljuk.

Minden szó hirdetését ára 3 fillér. Vastagabb betűkkel 16 fillér.

A vastagabb betűkkel kívánt szavakat alakúzással kell jelezni.

A legkisebb hirdetés ára 1 korona.

Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.

Hirdetéseket délután 1/2 óráig veszzük fel.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

Levelezés.

"Szívem pihen 25"

Jellegére levél van, levelet későn kaptam. 5060

Kívánt cím

"Árva" jellegű borítékban kiadóhivatalban átvethető. 5094

Melyik tiszertiszt

volna hajlando egy teljesen egyedülálló tisztességes nő, hadi árva némi támogatni. Teljes című levél "Fiatal asszony" jellegre a kiadóba keretik. 5095

Idősebb sr

önálló lakással bíró független asszonyka tisztességes barátságot keresi, kit nemleg támogatna, csak teljes című levele válaszolok, jellege: "Discretio secūlet." 5074

Álkalmazást keres.

18 éves,

izraelita vallású, hadmentes fűszerkereskedő segéd állást keres augusztus 15., vagy szeptember 1-i belépésre. Fizetési igénye 80 kor. és teljes ellátás. Löwy Menyhért, Mada, u.p. Aigy. gy. 5098

Hásvetetőknök

ajánlkozik idősebb nő. Vidékre is elmegy. Cím a kiadóban. 5084

Ügyes leher-

és ruhajavitónő házhoz, vidékre is ajánlkozik. Cím a kiadóban. 5092

Hadi asszony

állást keres bármilyen szakmában. Redi, Gurbárza, Hunyad-Kristyór. 5093

Magyar-német

kisasszony, gyermek mellé ajánlkozik azonnali belépésre. Cím a kiadóban. 5102

Álkalmazást nyer.

Okleveles

tanítónő keresek fajura négy polgári iskolás leány mellé. Cím a kiadóban. 5106

Ujonnán alakult

piszki "Hangya" fogyasztási szövetkezetünkhöz keresünk egy teljesen szakképzett övadékképes üzletvezetőt, lehetőleg augusztus 15., vagy legkésőbb szeptember 1. belépéssel. Ajánlatok fizetési igényekkel az igazgatóságához címezve sürgősen beküldendők. 5105

Vidéken lakó

mazányos ur, megbízható, főzésben ártas gazdaságot keres. Ajánlatok "Gazdaszoy 46." jellegre a lap kiadóhivatalába intézendők. 5091

Iroditassó,

ki a gyors- és gépirásban, könyvelésben, számadások készítésében teljesen ártas, jó kézírással, alkalmazást nyer, azonnali belépéssel: Vajda Zsigmond kunágotai gazdaságában u. p. Magyarbányegyes. 5094

Aradi Kereskedelmi Bank

szorgalmas, megbízható tisztviselőt és gyakornokot keres azonnali belépés mellett. Csak oly egyének pályázhatnak, kik egyben perfect nemtek is. Fizetési igényekkel ellátott ajánlatok az igazgatóságnak küldendők be. 5058

Házvetetőnő

kis családhoz keresetű, ki a főzést vállalja. Fenyőépes ajánlatok igények megjelölésével Postahivatal, Köröspánya címre küldendők. 5069

Szobaleányt keresek

vidékre, ki jó bizonyítvánnyal rendelkezik. Weitzer János-u. 12., földsz. 5064

Szakácsnő

jó bizonyítvánnyal felvétetik. Zrinyi-u. 2., I. em. 4953

Újság

kihordó és árusító felvétetik az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. Lehet asszony is, vagy rokkant katona. 5010

Lakást keres.

3 vagy 4 szobás

modern lakást, esetleg magánházat bére keresek. Cím a kiadóban 5099

Kiadó lakás.

Három szobás

butorozott lakás összes mellékhelyisésekkel kiadó. Erdődórai lehet. Fábri-u. 1., II/9. 5108

Vétel és eladás.

Jókarban

levő házban részes eladó. Megtekinthető a délutáni órákban Dr. Grosznál, Luther u. 2. sz. 5087

Erdőkereski határban

24 méter hosszú istálló tölgytáblák, cseréptetővel eladó. Bővebbet Lobstein, Uivarand. 5085

Kraszl Metyés László

411. házszám alatt elad 25-30 hektoliter kitaláló minőségű asztali bort, megfelelő ár mellett. 5090

Tanítás,

faszén, nyírfaerdő, fedélszerép eladó, anyarozza jóáron kereste ik. Általános Forgalmi Vállalatnál, Honcót. 5089

Borsajtok

jutányos árban eladók legjobb rendszerek 125, 175 és 280 liter űrtartalommal. Komós mernőknél, Szeged, Utásziaktanya. 5097

5 koronát

fizetek egy aram legfinomabb aranyért. Zálogcédulákat a legmagasabb áron veszek. Brandos órák- és ékszerész József fuhercog ut. 12. szám (Lutheranus templom mellett.) 5103

Jászok babakocsi

keresek megvételre. Cím a kiadóban. 5100

Mert öves

természetes, megvételre keres Färber Lajos, Arad. 5021

Egy kórosnő

zongora eladó. Nilyer Mikály, Illas-utca 5A. sz. 5072

Belyeggyalok

részére új nagy választék érkezett Deák Bela könyvkereskedésébe Arad, Forray-utca. Telefon 902. 4421

Tégla

óminőségben, nagy és kis mennyiségben, jutányos árban kapnánk. Jiraszek iroda Lovarda-u. 1. szám, telefon 1097, vagy Lázár iroda, Harszinger-utca 5. szám, telefon 747. szám. 3783

Veszek

használt átfűt, boros, sörső, ásványvízes és hordó dugókat 6 koronáért kilogrammonként. Küldeményeket az Aradi Közlöny továbbít. 5000

Munkotály izm esomego azólló

kapnánk Winkler József szőlőgazdaságában Arad, Bathány-utca 11. 5028

Ingatlan.

Urban I. sz. u. 2.

számu sarokház, melyben üzlethelyiség is van, eladó. Bővebbet ugyanott a műhelyben. 5057

Álmos-utca 24.

számu adómentes npház eladó. Bővebbet ugyanott a háztulajdonosnál. 5088

A vasút állomás

közlemben egy bérház eladó. Cím a kiadóban. 5086

100 m. held I. földbirtok

Békésmegyében, vasút állomáshoz 7-8 km., felszerelve jószághalománnyal, 80.000 koronával azonnal átvethető, 5 szobás ur lakással, gazdasági épületekkel, arató, vetőgép stb. Bővebbet megbízottánál. Cím a kiadóban. 5088

Perényi-utca 6-8.

számu ház 1500 m² kerttel eladó. Érdeklődni ugyanott. 4857

1000 holdas

prima birtok, jutányos áron sürgősen eladó. Bővebbet Arad, Postafők 15. 5019

Több lakásbél

álló ház és különálló telek eladó. Zimándi-u. 6. 5048

Brel-u. 10. számú

adómentes magánház eladó. Bővebbet ugyanott. 5066

Ellátás.

Teljes ellátás

keres uricsaladást hivatalnok leány. Ajánlatok "Ellátás" jellege alatt a kiadóba keretrek. 5101

Iskolában járó

intelligens uricsaladást teljes ellátásba veszek, öv. Dr. Balogh Benőné, Kiss-u. 5A. sz. 5050

Jó házi kezes

kapnánk jutányosan. Ugyanott egy szép régi butoradarab eladó. Cím a kiadóhivatalban. 5061

Üzletek.

Jótergalom

fűszerüzlet és karcemahelyiség azonnal kiadó, Urán Irán-u. 59. alatt. Bővebbet Varjay Lajos-u. 56. sz. alatt. 5082

Különféle.

Intézet

széna padlással keresek. Riéd Ferenc, Kneffel Károly és fia cégnél. 5109

Oktatás.

Kereskedelmi

iskolai tanulókat előkészít javító magánvizsgálatra, jól érett fiatalember. Cím a kiadóban. 5001

Végzett fogtechnikusnő

gyakorlattal, előkelő fogorvosi laboratóriumban

állást keres.

Cím a kiadóban. 5081

Veszünk vadgesztenyét

bármely állomáson. Árajánlatot mennyiség megjelöléssel kér: 5107

Kornis Zsigmond és Márton Arad. Telefon 918.

Aradi écsznaádi egyesült vasutak menetrendje.

Ervényes 1917. évi június 1-től.

Aradról Szegedre indul:

Személyvonat reggel 6.40
Személyvonat délután 4.18

Aradról Szegedre érkezik:

Személyvonat délelőtt 12.00
Személyvonat este 9.31

Szegedről Aradra indul:

Személyvonat éjjel 8.06
Személyvonat délután 3.17

Szegedről Aradra érkezik:

Személyvonat reggel 7.38
Személyvonat este 7.51

Aradról Brádra indul:

Személyvonat reggel 6.40
Személyvonat délután 12.48

Aradról Brádra érkezik:

Személyvonat délelőtt 11.58
Személyvonat este 7.40

Brádról Aradra indul:

Személyvonat éjjel 3.00
Személyvonat délután 1.13

Brádról Aradra érkezik:

Személyvonat délelőtt 10.00
Személyvonat este 7.38

Aradról Berossjenőre indul:

Reggel 8.26

Aradról Berossjenőre érkezik:

Délelőtt 10.44

Berossjenőről Aradra indul:

Délután 1.30

Berossjenőről Aradra érkezik:

Délután 3.43

Aradról Ujszentannára indul:

Délután 5.30

Aradról Ujszentannára érkezik:

Este 6.10

Ujszentannáról Aradra indul:

Este 6.22

Ujszentannáról Aradra érkezik:

Este 6.58

Berossjenőről Csormóre indul:

Vegyes vonat délelőtt 9.32

Vegyes vonat délután 8.32

Csormóról Berossjenőre indul:

Vegyes vonat reggel 6.32

Vegyes vonat délután 4.29

Mezőhegyesről Kétegyházára indul:

Motoros vonat reggel 8.37

Motoros vonat este 6.29

Kétegyházáról Mezőhegyesre indul:

Motoros vonat reggel 6.10

Motoros vonat délután 4.10

Ujszentannáról Kétegyházára ind.:

Motoros vonat reggel 9.25

Motoros vonat este 7.00

Kétegyházáról Ujszentannára ind.:

Motoros vonat reggel 6.00

Motoros vonat délután 4.00

Berossbebről Menyházára indul:

Vegyesvonat délelőtt 9.00

Vegyesvonat délután 4.45

Menyházáról Berossbebrre indul:

Vegyesvonat reggel 5.00

Vegyesvonat délután 2.39

Használt csomagoló papir megvételre kerestetik. Bővebbet a kiadóhivatalban. :-: